

SLOVENEK

== Velja po pošti: ==
 Za celo leto naprej . K 26.—
 za pol leta " " " 13.—
 za četrt leta " " " 6.50
 za en mesec " " " 2.20
 za Namčijo celoletno " 26.—
 za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . K 24.—
 za pol leta " " " 12.—
 za četrt leta " " " 6.—
 za en mesec " " " 2.—

V prvi polovici meseca K 1.90

== Inzerati: ==
 Enostolna poltivrsta (72 mm):
 za enkrat po 15 v
 za dvakrat " 13 "
 za trikrat " 10 "
 za večkrat primeren popast.

Poslano in rekl. notice:
 enostolna poltivrsta (72 mm)
 30 vinarjev

== Izhaja: ==
 vsak dan, izvenoma sedetije in
 praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Opravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
 Avstr. poštne hran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
 hran. račun št. 26.511. — Upravniškega telefona št. 188.

ZA BLAGOB LJUBLJANE!

Ljubljanski gg. deželnozborski volilci!

Vsi, katerim je v resnici pri srcu čast, ugled in napredek Ljubljane, napišite za deželnozborsko volitev 31. oktobra na glasovnice:

ANTON ROJINA

mizarski mojster in hišni posestnik v Ljubljani.

Za ljubljansko vodstvo Slovenske Ljudske Stranke:

dr. Vinko Gregorič

1. č. načelnik.

Današnja številka obsega 6 strani.

Politični pregled.

V Avstriji se zdaj vrši jako zanimiv notranjepolitični proces. Zgodil se je namreč naravnost velik političen čudež. Avstrijski ministrski predsednik baron Gautsch je potreboval za izvršitev svojega vladnega programa trdne večine. Ker so se strankarske razmere po zadnjih državnozbrskih volitvah popolnoma izpremenile, ni danes v parlamentu večina mogoča brez Čehov. Baron Gautsch je zato sklenil, da Čeha privabi in se je kot prvi pogoj za to lotil rekonstrukcije svojega ministrstva. Tukaj so pa Nemci, odnekad vajeni, da imajo odločivo besedo, rekli: Ne! In avstrijski ministrski predsednik se nemškega veta ni ustrašil (to je tisti čudež), ampak bo v kratkem stopil pred zbornico z novim kabinetom, ali je Nemcem prav ali ne. Seveda se v poučenih krogih govori, da so se Nemci le na videz upirali, da nasujejo radikal. elementom nekaj peska v oči. Zakaj če bi se Nemci rekonstrukciji kabineta zares upirali in koaliciji s Čehi pod tem pogojem (ki ga Čehi v prvi vrsti zahtevajo) odločno nasprotovali, bi šel parlament po vsej priliki zopet rakom žvižgat in bi pela palica — § 14. Parlament pa, ki ne more najvažnejših in življenjskih potrebščin države rešiti, ampak ga je treba redno razpustiti, ako se hoče kaj temeljitega napraviti, bi izgubil ves zmisel. — Baron Gautsch, tako pravi najnovejši poročilo, je bil včeraj pri cesarju v avdienci in mu seveda predlagal izpremembo vlade, kakor jo smatra za potrebno. »Wiener Zeitung« bo že v četrtek razglasila imenovanje nove vlade. Od sedanjih ministrov ostanejo Gautsch, Stürgkh, Georgi in Hohenburger, kar je jasen dokaz, da so se Nemci dejansko udali. Naučni minister postane baje znani botanik, dunajski vseučiliški prof. Wieser, minister za javna dela praški trgovskozbornični tajnik Hotozewitz, trgovinski minister sekijski šef baron Fries-Skene, poljski minister dvorni svetnik German, do čim hočejo Zaleskega napraviti menda za železniškega ministra. Stürgkh bo prevzel notranje zadeve, Hohenburger ostane pri justici. Kaj bo s kmetijskim ministrstvom, se ne ve, baje je reklamirajo zase češki agrarci. Gotovega

seveda ni nič; odločitev pa je že padla v ministrskem svetu, ki se je vršil včeraj popoldne. — Češki listi spremljajo akcijo barona Gautscha večinoma z velikimi simpatijami. — Včerajšnji ministrski svet se je bavil tudi z bosanskimi železnicami. Avstrijska vlada želi direktno zvezo med Dunajem in Sarajevom skozi Zidani most — Zagreb, a ogrska vlada temu seveda nasprotuje in hoče direktno zvezo z Budimpešto. Zato se bodo pogajanja glede tega še nadaljevala. Zveza skozi Zidani most je seveda za Kranjsko velikega pomena. — V kartelnem odseku je predložil dr. Krek načrt zakona zoper karteje.

× × ×

Boji, ki so se vršili pretekle dni pred Tripolisom, pomenjajo za Italijane velik neuspeh. O tem so po došli poročilih vsi strategji popolnoma edini. Oficijalna poročila generala Caneva so zelo nezanesljiva. Dočim je precej po bitki, ki se je vršila 26. t. m., poročal, da je napadlo Italijane 1000 Turkov in Arabcev, govori oficijelno poročilo zdaj o 10.000 do 12.000 sovražnikih, od katerih da je najmenj 2000 v boju padlo, 4000 pa da jih je ranjenih, tretje je več kot polovica za boj nespособnih. Kljub temu pa ob enem poroča, da je turška vojska Lahe dne 28. t. m. navsezgodaj vnovič napadla. Da bi armada, ki ima polovico mrtvih in ranjenih, mogla v tako kratkem predledku nasprotnika zopet napasti ni verjetno in zato se kljub najboljši volji poročilom laške »Agenzije Stefani« ne more preveč verjeti. Sicer pa oficijelno poročilo ne more utajiti dejanskega neuspeha Italijanov, italijanske čete so se morale namreč umakniti in si izbrati drugo črto za obrambo mesta. S tem je jasno rečeno, da je italijanski ekspedicijski zbor potisnjen popolnoma v defenzivo in da je moral opustiti začas namero iz Tripolisa vedno dlje prodirati. Sicer se Agenzia izgovarja, češ kupi mrličev ob stari fronti okužujejo zrak, toda če bi bili Lahi Turke tako »sijajno« odbili, kakor trdijo, bi bili prodrii dalje, sovražnika zasledovali in trupla zakopali, ker slednje je eno najvažnejših opravil v moderni vojski. Da tega niso storili, temu je vzrok ta, da se niso upali prodirati, ker so po skoro enodnevnem boju bili zelo osabljeni in upehani, sovražnik je pa najbrže zelo svež, ker napada dalje. Če 20.000 mož — toli-

ko jih je bilo na laški strani v boju — pobije 2000 sovražnikov in jih 4000 ranil, potem bi bilo pač pričakovati, da tako oslabiljenega sovražnika vržejo kolikormogoče daleč nazaj, ne pa se sami umaknejo! To dejstvo dokazuje, da so Lahi Tripolis slabo zavarovali. Mislili so da se bodo z lahkoto mogli pomikati naprej v notranjost dežele in zato so svojo fronto predaleč od mesta raztegnili. Po poročilu z bojnega polja se da sklepati, da je laška fronta 30 km dolga, dočim bi po vseh taktičnih načelih ne smela biti za 20.000 mož daljša kakor 3000 metrov, ker je treba upoštevati tudi to, da morajo za obrambno črto stati tudi močne rezerve. Lahi so bili pa tako rekdo razpostavljeni, da so jim Turki z lahkoto prišli v hrbet in da so se na posameznih točkah razvijali boji na nož. Lahi so s tem, da so se umaknili, popravili svojo veliko prvotno napako. Turkom poveljuje izborni častniki in zato se obetajo Italijanom še jako grenke izkušnje. Položaj je za Italijane tem slabši, ker danes tržaški sanitetni urad razglasa, da v Tripolisu divja kolera. Laška poročila danes tudi priznavajo, da so se morale laške čete dne 23. t. m. pri Homsu cel dan proti Arabcem boriti, ki neprestano napadajo. Položaj je v Tripolitaniji za Lahe tak, da se mora ekspedicijski zbor v Tripolisu, Homsu, Derni, Bengaziju in Tobruku braniti in da o prodiranju ni niti govora. Vest, da je italijanska vlada vevlastem aneksijo Tripolisa že notificirala, ni resnična. Bilo bi res smešno, ako bi bila vpričo sedanjega položaja v Tripolisu kaj takega storila.

× × ×

Dne 28. t. m. se je začel v Inomestu shod avstrijske socialne demokracije. Vršila se je najprej konferenca socialistične ženske organizacije. Otvorila ga je sodruginja Adelheid Popp z Dunaja. Socialistična ženska organizacija šteje 18.000 članic. Včeraj se je obravnavalo o soc. demokraciji in njenih nasprotnikih. Govorili so poslanci dr. Adler, Pernerstorfer, Seiz in Daszynski. Stvar bo postala zanimiva tedaj, ko se začne razprava o razmerju med nemško in češko socialno demokracijo.

Na Kitajskem so se razmere izpreobrnil: Juansikaj je namreč nalogo prevzel Kitajsko pacificirati. Juansikaj je edini mož, ki se mu ta naloge more posrečiti. Mož je že pred leti

zahteval popolno preosnovo kitajskega vladnega sistema, a ga je dinastija stinoglavila in pregnala. Zdaj pa, ko ji vsled velikega revolucionarnega gibanja teče voda v grlo, ga je iz pregnanstva poklicala nazaj. Juansikaj pa je stavil sledeče pogoje: 1. iz ministrstva morajo odstopiti vsi ministri mandžuskega rodu, 2. leta 1912 se mora sklicati kitajski parlament, 3. Juansikaj ima polno moč se z revolucionarji pogajati. In res: tri ministre mandžuskega rodu so postavili pod obtožbo, med njimi železniškega ministra Šenksijanhuaija. Obenem so pa doživeli revolucionarji poraz. Vladne čete so namreč revolucionarje pri Hankau-u pobile. Vstaši so izgubili 400 mož in topov. Nato so vladne čete zasedle Hankau, ki je bil dozdej glavni tabor revolucionarjev.

Kako delajo na Portugalskem.

V portugalski republiki, ki jo je »Slovenski Narod« imenoval »luč na zapadu«, se gode grozovitosti, kakor jih dandanašnji ne zagreše niti Turki v Armeniji in Albaniji. Vredno je, da se brutalnosti portugalskih mogotcev približejo za slučaj, da bi prišla na primer kakšna »Zarja« in monarhistom očitala, da hočejo »postavno« republiko vreči. To ni nobena postavnost, ampak tiranstvo, zoper katero je odpor popolnoma upravičen.

Preo Rebollo, zastopnik madridske »Debate« opisuje v svojem listu portugalske razmere sledeče:

V Lizboni je zaprtih najmenj 2000 monarhistov. Zdaj se pripravljajo nato, da jih deportirajo na Madeiro v podzemne prostore, od katerih so nekateri 100 m globoki. Republika sorodnikov o usodi ujetnikov ne obvešča. V Oportu peljejo vjetnike na majhne čolne — po 20 oseb naenkrat — in jih na visokem morju potope in se potem vrnejo po nove žrtve. Tako je delal krvoločni Carrieres za časa velike francoske revolucije. Duhovnikom vžgo pečat na čelo, da jih sodrga takoj spozna, če se vrnejo. V Oportu je Preo Rebollo na lastne oči videl, kako je sodrga duhovniku, ki so ga vlekli v zapor, razbila z železnim kolo roko, ne da bi vojaki to branili. Pa saj so vojaki prostovoljci vzeti iz sodrga! Nek častnik je poročevalcu priznal, da je republika volitelje monarhiške vstaje dala zastrupiti.

Tako postopajo na Portugalskem tisti republikanci, ki jih je naše liberalno in soc. demokratsko časopisje proslavljalo kot »nositelje moderne kulture« in »rešitelje dežele iz klerikalnega jarma«!

Z Beneškega.

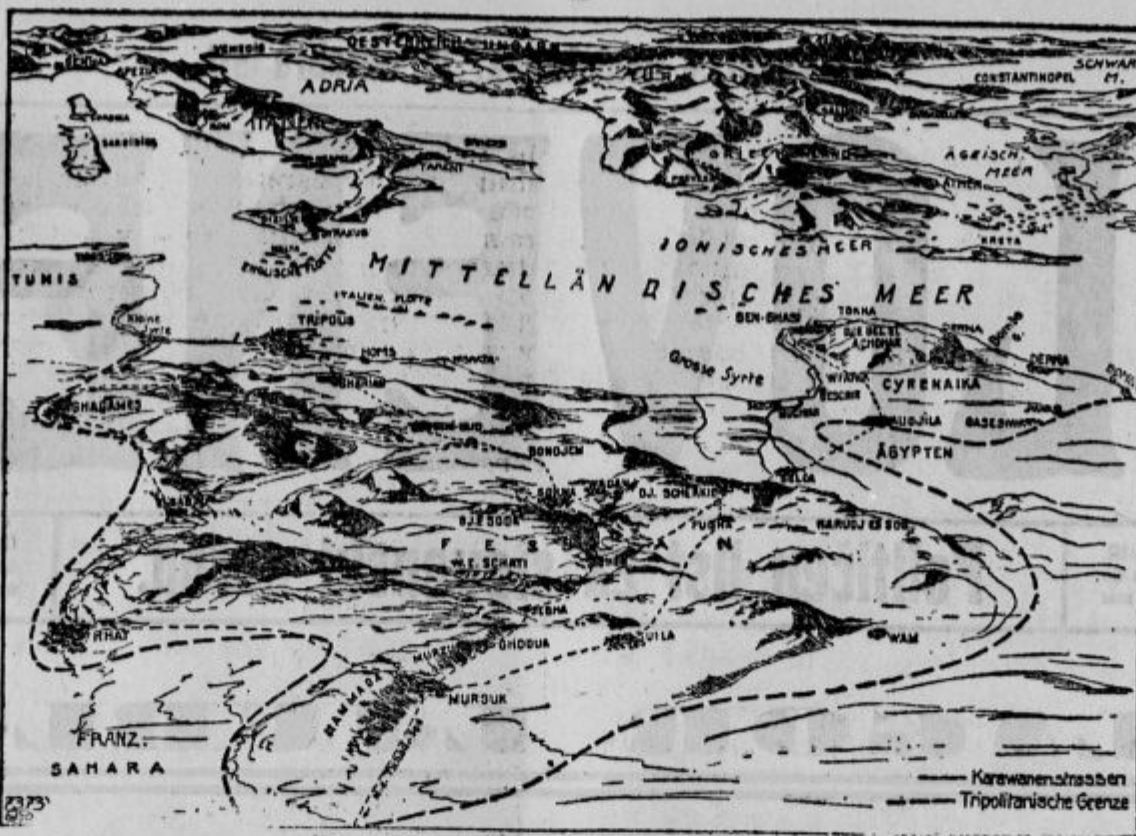
Knjige sv. Mohorja smo ravnokar dobili in smo zadovoljni z njimi. Število naših Mohorjanov se je znatno znižalo, kar ni čudo, ker je bilo lani nepričakovano naraslo; sicer pa je treba poudariti, da so udje odpadli v krajih, koder je bila lani vsled uim slaba letina. Letos smo doživeli strastne napade na to družbo od strani laškega časopisja, češ, da je politična družba, ki deluje v protilaškem duhu in preplavlja naše kraje z brezštevilnimi knjigami, brošurami, listi, oklici itd. Boj so zaneli videmski časniki, za njimi so kmalu potegnili vsi glavni listi italijanskega liberalizma. Vsi naši duhovniki so bili osumljeni in obrekovani, a posebno hudo je bil napaden prof. Trinka in radi njega tudi videmsko sementišče, kjer podučuje, kakor da bi bilo ondi gnezdo najhujšega panslavizma in papizma.

Zivinska razstava. Tekom jeseni smo imeli v Šempetru prvo slovensko živinsko razstavo. Poizkus se je jako lepo obnesel. Dasi je vreme zadržalo doma bolj oddaljeno živino, se je vendar prignalo skupaj čez 300 glav. Šlo se je samo za govejo živino, izmed katere je bilo ogromno število uprav lepe in hvalevredne. Sploh se je pokazalo, da se je naša živinoreja zadnja leta lepo izboljšala, tako, da so bili poklicani strokovnjaki in udje deželne živinske komisije jako iznenadeni. Vse se je izvršilo po inicijativi posameznikov, ne da bi se bili za to kaj brigali, vzpodbujali in pomagali za to poklicni faktorji. Pokazalo se je, da se naše ljudstvo vzbuja in si samo pomaga, kedar ga vlada in oblasti zanemarjajo.

Istotako se naše ljudstvo živahno poteza za železniško zvezo s Čedadom posebno zaradi tega, ker je postala navadna cesta, dasi državna, zadnje čase tako slaba, da ovira ves promet in hudo škoduje našim interesom.

Letina. Jesen je pri koncu; ža-rostno pa je, da nimajo naši ljudje kaj shraniti za zimo. Suša je bila strahovi- ta, da take živ človek ne pomni. Posledica je, da je zmanjkal ponekod ves jesenski pridelek. Marsikatera družina, posebno v gorah, bo glad trpela.

Duhovniške vesti. V Reziji se je ustanovila nova kaplanija v vasi Šolbici; dobila je takoj svojega kaplana v osebi novomašnika Ivana Šinika, tarčentskega Slovenca. Pri župniji na Ravenci, kjer je dolgo vrsto let služboval zdaj vpokojeni č. g. Rukin, je postal za župnika furlanski duhovnik Bevilacqua; župnijski kopljan je tudi Furlan. — V furlansko-slovenski župniji Preštint je zadnjič umrl hvaležnega spomina vredni župnik g. Miha Česnik. Najbrže dobi za naslednika nečaka č. g. Pija Kručila. — Hudo je oboel 80-letni preč. monsig. Trušnik, župnik v furlanskem Galianu. — Nova velika župna cerkev v Šempetru je skoraj do- zidana. Prav lepo bo izgledala. Slog je romanski. — Vojaščina nam je ravno-

Pozorišče Italijansko-turške vojske.

kar pobrala štiri izvrstne slovenske bogoslovce.

Naše edino slov. društvo je imelo dne 20. julija vendarle svoj stanek. Zbrali smo se v Platinščah — v katakombah — ne, na visoki gori, kjer nas je videl in slišal edino le Bog! Naša dušvena soba je bila od Boga nam na razpolago dana — planota vrhu gore, naša trobojnica pa je bila sestavljena iz belih skal, modrega neba in naših radostnih rdečih lic. Primerna predavanja tovarišev, kakor tudi nabožne in narodne pesmi so nam vllile novega ognja za nadaljnje delovanje v smislu društvenega gesla: Z Bogom in z Marijo — za beneško Slovenijo! Posebno lep in pomenljiv dan je bil za nas tudi v nedeljo dne 8. oktob. a. Sešli smo se na Lesju, da proslavimo 25letnico mašništva našega beneškega, veleza- služnega profesorja dr. Trinka. Slavljenc se žal slavlja ni mogel udeležiti. Kako tudi?! Saj so ga nasprotniki slovenske besede že tako strašno očrnili pred italijansko vlado ter ga po svojih listih naslikali kot najnevarnejšega slavofila! Na slavnostnem večeru so govorili Anton Kufol (predsednik), Jos. Čačič, bogoslovec P. Hvalica, Andr. Bernik in Jos. Šimic. Sodelovalo je pevsko društvo »Matajur«, ki nam je kaj ubrano zapelo »Našo zvezdoc«, »Moje adrijansko«, »Na dan« in slične slovenske budilke. Baritonove samospeve pa je posebno izvrstno pogodil naš pevec Alojzij Sukolja.

Dnevne novice.

+ Same sebe slepe. Liberalna stranka je bila že od nekdanj velika v tem, da je sama sebe slepila. Kadar je najbolj »zmagovala«, je bila najbolj te- pena. Sedaj daje zopet »pogum« pri de- želnozborskih in državnozborskih vo- litvah neštetokrat poraženim svojim četam z »zmagam« pri občinskih vo- litvah in občinah, ki so vedno bile libe- ralne postojanke. Veseli so, če jih

vsaj nekaj rešijo. Zato toliko upitja, ko je Sp. Šiška volila tako kot vedno in zato bo toliko upitja o občinskih volit- vah v Zg. Šiški ali Novem me- stu, ki sta ostala v liberalnih rokah. Pri tem pa slepi liberalci ne vidijo, da se S. L. S. tudi v občinah, kjer je doslej liberalizem nemoteno vladal, krepji in da liberalci zmagujejo le še s pomo- čjo soc. demokracije, ki je sedaj raz- krinkana pred ljudstvom kot sužnja tistega najnazadnjaškega liberalizma, ki delavstvo ni privoščil splošne in enake pravice in je bil sploh tudi vsaki občinski reformi nasproten. Nekaj »na- prednih« zmag so pa liberalci kar po svoje prikrojili. Radi lokalnih razmer sta semtertje med našimi somišljeniki dve struji; par liberalcev se obesi eni struji in tako se liberalci časih same sebe z »zmago« nafarabajo. Za liberali- zem s tem ni nič pridobljenega, to so in bodo vedno dokazale deželnozborske in državnozborske volitve. Tako je bilo z občinskimi volitvami v Rudniku, kjer so nastali radi šole lokalni spori. Nekoliko pa liberalci vendar čutijo, kako se neusmiljeno vlečejo, zato tako veselje, če so n. pr. »zmagali« v vedno liberalnem Podzemlju ali v Maj- zeljevi Beli cerkvi. Čez nekaj časa se pa celo iz takih »trdnjav« kot je bila Bela cerkev čujejo drugačni glasovi, kot jih je pa razširjalo liberalno časo- pisje. O občinski volitvi v Beli cerkvi n. pr. pišejo »Dolenjske Novice«: »Ob- činske volitve pri Beli cerkvi so v veči- ni izpadle ugodno za S. L. S. Zato je nadvse smešno bahavo pisarjenje libe- ralnih listov »o sijajni zmagi narodno- napredne stranke v Beli cerkvi, ki se otersa klerikalnega jarma«. Da se oseb- nosti menjajo v občinskem zastopu, je pač sto vzrokov, ki nimajo s politiko nič opraviti. Seveda je to potem goto- vim ljudem kost, na kateri s slastjo glojejo, — pri tem pa vendar lakote gi- nejo.« — Proces se povsod prav lepo razvija v škodo liberalizma. Dobri elementi obračajo hrbet liberalni

stranki, ki pod »odkritim bojem za na- predek, pravico in poštenost« razume le časnikiarske laži in lažnjiva hujska- nja. Kamnik pomenja v tem boju velikansk udarec liberalni stranki, po- raz, ki je tako velik, da ga liberalcem nič ne more odvagati. In tako se bo stvar lepo dalje razvijala; liberalne laži in hujskanja bodo vedno bolj, če tudi semtertje počasi, ljudem oči od- prle. Naj le liberalni voditelji mislijo, da smejo ves čas delati neumnosti, po- tem pa po disciplini upiti. Slovenska Ljudska Stranka je bila in bo tista, ki bo vedno napravila dobiček, posebno če bodo naši tudi v lokalnih razmerah do- volj previdni. Čim bolj pa liberalci sa- mi sebe slepe, bolj jih bo glava bolela

+ Kamniške liberalce in z njim združene socije je poraz pri občinskih volitvah hudo poparil. Ze tedne pred volitvijo so pisali po časopisih o slavni zmagi in grozili S. L. S. in posebno kamniškemu dekanu z Velikim pet- kom. Pa prišlo je ravno nasprotno; po- raženi so v vseh treh razre- dih. V prvem razredu so ostali v manjšini 3 do 5 glasov, v drugem za 64 in v tretjem za 58 glasov. Volilcev je bilo v prvem razredu 150, v drugem 330, v tretjem 626, blizu 90 odstot- kov vseh volilcev. Volitev je bila silno burna. Strogo zakonitemu, vsestran- sko objektivnemu in možato odločne- mu postopanju gospoda gerenta dr. Zužeka gre zahvala, da ni prišlo do usodepolnih spopadov. — V proslavo zmage so hoteli meščani-somišljeniki S. L. S. razobesiti zastave, kar se je pa odsvetovalo, da ne more nikdo očitati izsvetovanja. Le iz »Kamniškega Doma« je vihrala v nedeljo dne 29. t. m. za- stava, ovenčana na drogu z lipovim vencem. Zmage so se spominjali br- zojavno: občinski svetniki ljubljanski, kolikor jih pripada S. L. S., državni poslanci dr. Krek, dr. Korošec, dr. Žitnik, Hladnik, deželni odbornik dr. Pegan, ravnatelj Jovan in drugi.

+ Shod. V nedeljo po prvi maši je imel v Polhovem Gradcu javen shod državni poslanec Gostinčar. Poslušalo ga je izredno veliko množ. V eno uro trajajočem poljudnem govoru se je po- slanec dotaknil novega vojaškega za- kona, uradniških plač, nameravanih osebnodohodniških davkov, obširno pa govoril o druginji, argentinskem mesu, kartelih, špekulacijah itd. Ker ni radi suše prešičje krme, zato so se poslanci obrnili na vlado, da stori po- trebne korake, da se dobi cena krme. Pojasnil je tudi položaj vlade, nazad- nje pa razkrinjal liberalne in demo- kraške »prijatelje ljudstva«.

+ Dnevnik »Hrvatska«, novo pra- vaško osrednje glasilo, prične v Zagre- bu izhajati 1. novembra. S 1. novem- brom prenehata izhajati pravaška dnevnik »Hrvatsko Pravo« in »Hrvat- ska Sloboda«.

+ V zadnjem »Učiteljskem Tova- rišu« je napisal Engelbert Gangl pod naslovom »hinavščina in hudobija« članek, ki zvrta krivdo na nadučitelja Pirnata, da ni bila imenovana hči ljub- ljanskega učitelja Likarja za definitiv- no v Mokronogu. Sicer je častna dolž- nost zavednega Slomškarja, da ne iz- kazuje liberalcem uslug, a g. Pirnat si je vendar prizadeval, da je prišla Li- karjeva hči pri krajnem šolskem svetu

LISTEK.

Solnce — izvor sile v bodočnosti.

Ramsay o izžerpanju premogovih za- kladov. — Solnce — izvor sile. — Delo solnca v atmosferičnem stroju. — Soln- čni motor. — Nova kulturna doba.

V svojem mnogoomejenem na- stopnem govoru v »Britisch-Associ- ation« v Portsmouthu se je pečal sloviti angleški fizik William Ramsay s pro- blemom o pridobivanju novih virov energije, ki naj bi dajali tehniki in in- dustriji potrebnih moči, ko poide ne- koč vsa ona ogromna zaloga premoga, ki še potrpežljivo čaka, da jo dvigne človeška roka, da jo požro tovarniške peči. Po preračunjanju tega učenjaka bodo izžrpani vsi zakladi premoga, ki jih še hrani Anglija že po 175 letih. Da- siravno hrani zemlja še ogromne skla- de premoga, ki leže več ali manj glo- boko pod njeno površino — bo enkrat vendar napočil dan, ko pogori zadnji kosček premoga. Kedaj pa se to zgodi — tega ne preračuni nihče, niti pri- bližno ne.

In dejstvo, da enkrat poide ves oni, v premogu naloženi solnčni kapi- tal, popolnoma opravičuje skrb in stre- mljenja naših tehnikov, ki si že danes belijo glave, da bi izsledili nove vire energije.

Kateri pa naj bi bili oni izvori sile,

ki naj bi služili kulturnemu človeštvu, ko poidejo premogova bogastva? Teh- nika nam jih našteva več. Predvsem bi bile tu sile tekoče vode, izraba plime in oseke, ki so posledica privlačne sile meseca in solca — slednjič še tehnič- na izraba moči vetra in solca. Nam, ljudem sedanjosti bi se zdelo never- jetno in smešno obenem, da bi solce, ki že 70 milijonov let ogreva našo zem- ljo, ki je pogoj vsega življenja, ki bo opravljalo to svoje blagotvorno delo po preračunanju H. v. Helmholtza še dru- gih 17 milijonov let, da bi to solnce vkoval človek v svoje sponse in je pri- silil, da mu pokorno goni njegove stro- je. Velikanska belo žareča masa sol- ca, proti kateri je zemlja naša pravi pritlikavec, ki bi ji moralo priskočiti še 324.439 drugih svetov njene veliko- sti, ki se pade po vsemiru na pomoč, da bi se lahko merila z maso solca, ta masa izžari letno toliko množino to- plote, ki bi se, izražena s številkami pričela z 58. in končala na 33. mestu. Seveda je odmerjen zemlji samo 2.735 milijoni del vse toplote, kar da še vedno 96 bilijonov toplotnih jednot, ki lahko opravljajo delo 40.000 bilijonov meterskih kilogramov v sekundi. Zrač- ni toki in iz njih izvirajoči vetrovi, od božajočega zefirja, pa do s hitrostjo električnega brzovlaka divjajočega or- kana — vse to je posledica zračnih, od solca neenakomerno razgretih pla- sti. Posledica istega pojava je tudi tako potrebna izjednačha toplote med dne- vom in nočjo ter ista letnih časov. In

ko prodre solčna toplota na zemljo, jo že čaka drugo ogromno delo. Kakor znano, izhlapi voda, kot vsaka druga tekočina pri vsakem pritisku in pri vsaki temperaturi. V obliki pare se dviga voda, dokler ne priplava v hlad- nejše plasti, kjer se del izloči v obliki finih vodnih kapljic (megla in oblaki), kar vse plava dalje, dokler se v toliko ne ohladi, da pade v obliki dežja na zemljo. Na ta način se ne dvigne letno samo 600 milijonov kubičnih metrov vode do višičine oblakov, ta količina vode se poleg tega tudi enakomerno razdeli od polutnika pa do obeh tečaj- nikov. In pretvorbe, ki jih povzročajo deževja, reke in voda sploh na naši zemlji, vse to je istotako, kot sta plima in oseka ob morskih bregovih posledica velikanskega učinkovanja solnčne toplote — solca samega. Če vzamemo še precejšno porabo solnčne toplote za fauno in floro, ostanejo še vrhu vsega še vedno milijoni toplotnih jednot na sekundo, ki nam nič ne koristijo in so nam v pravo nadlogo. O tem nas je po- učilo letošnje poletje.

Da bi se ta velikanski preostanek solnčne toplote porabil kot gonilna si- la naših strojev, to je zaenkrat še ne- rešen problem tehnike. Težak, a nika- kor nerešljiv problem. Tehniku in iz- najditelju motorja, pri katerem deluje kot gonilna moč segret zrak, Johnu Ericssonu se je posrečilo sestaviti — solnčni motor. V konični leči je kon- centriral Ericsson solnčne žarke, ki so ogreli vodo v malem parnem kotlu do

vrelišča. Para mu je služila kot po- gon malemu stroju.

Take solnčne motorje, s katerimi se je naredilo prve praktične poizkuse že leta 1875. v Adenu se uporabljva v prostranih pustinja Kalifornije z uspehom za dviganje vode. Eden teh motorjev opravlja delo 10 konj. moči (750 meterskih kilogramov) in dvigne v minuti 6000 litrov vode iz zemlje. V ta namen služeha leča ima v premeru 10 metrov in je sestavljena iz 1800 delov.

Ti motorji, ki v malem prav dobro opravljajo svoje delo, bi se v času, v katerem naj solnčna toplota goni vse stroje ne obnesli povoljno, ker bi v tem slučaju morale leče zavzeti velikanske dimenzije. Vsekakor je pa prvi korak v ta namen že storjen in manjka samo še iznajdljive glave, ki nam odpre pota do tega cilja. Možnost pretvorbe to- plotne energije v druge oblike sile je že zdavna znanstveno dokazana. Croo- kovi radiometri ali svetlobni mlini, pri katerih se svetloba naravnost pre- tvarja v delo, termični stebri, v katerih proizvajva toplota neposredno elektri- čen tok in solnčni motor, ki pretvarja solnčno toploto direktno v energijo dela, vse to nas prepričuje, da ne sta- vimo nemogočih nad v solnčno oblo.

Mogoče bi bilo danes še prezgodaj pisati o prevaru, ki bi ga povzročil prvi porabljeni solnčni motor na naši krivi zemlji. Ozračje, ki je danes oku- žuje dim tovarniških dimnikov, ki ško- dljivo upliva na rastlinstvo — bo čisto.

prva v terno. Gospod Pirnat pa ni ne okrajni, ne deželni šolski svet, tudi gospod vitez Kaltenecker ima le en glas, zato ne moreta niti prvi, niti drugi, če je najvišja šolska oblast, upoštevajoč razmere, imenovala drugo učiteljico, kot si želi g. idrijski deželni poslanec, ki bi se tudi že sesedel na gola tla, če bi mu ne pripravil udobnega stolička na idrijski realki od Gangla napadeni referent v deželnem šolskem svetu. — Sicer pa naj človek, ki ve, zakaj nekje hira in umira zapuščen dekle, ne govori o britkem razočaranju, o pravičnosti in poštenosti, o vesti in o — grehu.

— **Škof dr. Anton Glivoje** je bil včeraj v Splitu ob navzočnosti zastopnikov oblasti slovesno vstoličen.

+ **Iz sodne službe.** Sodnika Anton Nagode in dr. Adolf Kaiser v Ljubljani sta imenovana za okrajna sodnika istotam.

+ **Iz srednješolske službe.** G. dr. Franc Čadež v Ljubljani je bil imenovan za suplenta na c. kr. državni gimnaziji v Gorici.

+ **Koroški deželni predsednik baron Hein** ostane še en mesec v službi. Baje se devet mož za njegovo mesto poteguje.

+ **II. hrvaški katoški shod** se glasom sklepa katoliškega kazina v Zagrebu vrši leta 1912, in sicer najbrže v Zagrebu.

+ **Prestavljen** je č. g. Jakob Omaha iz Sv. Trojice pri Tržišču v Boštani.

— **Zadružna šola v Ljubljani.** Četrta tečaj Zadružne šole se prične dne 3. novembra t. l. ter traja do konca aprila leta 1912. Vršijo se torej le v zimskih šestih mesecih. Poučuje se na nji zadružništvo, knjigovodstvo, računstvo in dr. Sprejemajo se kmečki mladeniči, ki so stari najmanj 16 let, če so dovršili najmanj ljudsko šolo. Šolnine ni plačati nobene. Za vpis je vsplati krstni list, zadnje šolsko izpričevalo in 5 K vstopnine do 3. novembra t. l. na naslov: Ravateljstvo Slovenske trgovske šole v Ljubljani, Kongresni trg 2.

— **Katoliško učiteljsko društvo za Istro »Hrvatska škola«** v Pazinu je imelo I. glavno skupščino, pri Sv. Petru v Šumi (Istra), dne 29. oktobra 1911. Ob pol deveti uri je bila svečana sveta maša s klicanjem sv. Duha. Po maši se je vršila glavna skupščina v dvorani g. Kopite pri kolodvoru s sledečim dnevnim redom: 1. Otvoritev zborovanja po najstarejšem članu društva; 2. čitanje društvenih pravil; 3. volitev; a) dveh zapisničarjev, b) odbora; pred sednika, podpredsednika, tajnika, blagajnika, po enega odbornika za vsak okraj Istre, dveh revizorjev; 4. predavanje: Moralna vzgoja; 5. c. kr. učiteljska šola za Istro; 6. društveno glasilo »Hrvatska škola«; 7. slučajnosti.

— **Zemlja požrla vprežen voz.** V petek popoldan je peljal Franc Kobal iz Branice pri Vipavi gnoj v vinograd. Ko obrne v vinogradu voz, zagleda, da se voz pogreza v zemljo. Hitro hoče konje spreči. Toda v istem trenutku pogrezne zemlja voz s konji vred. Gospodar je skočil hitro na stran in šel klicat ljudi na pomoč. V kratkem času je bilo polno ljudi na kraju nesreče. S pomočjo konjev so dvignili ponesrečeno žival iz globočine, ki je bila težko poškodovana. Tacega slučaja še ne pomnijo ljudje v naši dolini.

— **Ljudsko šolstvo.** Okrajni šolski svet za ljubljansko okolico je abs. učit. kandidatino Ludmilo Sirnik imenoval za prov. učiteljico in voditeljico na enorazrednici v Zapotoku. —

— **Moreča vročina** in iz nje izvirajoča mrznja do dela takrat poneha. Zakaj? Vso ono solnčno energijo, ki jo danes še čez potrebo v vročih poletnih mesecih sonce izžariva, bodo porabili stroji.

Delavna moč solnca bo poleg vsega še jako poceni. Za nas prebivalce zmernege pasa bi bilo poleg solnčnega motorja treba še druge priprave, ki bi nam preskrbelo toplote za zimske mesece, v katerih sonce preveč skopari z gorkoto.

Priprosteje bi bilo to za tropične kraje, katerih prebivalci skoz vse leto trpe vročino. Solnčni motorji bodo dvigali vodo iz zemlje, ki bo izsušena ozelenela in obrodila. Drevje bo razprostiralo svojo senco. One pokrajine, v katerih solnčna vročina zabranjuje in slabi delo, bodo postale središče kulture. Neizmerna bogastva bodo vzklikala iz tal, na katerih je dosedaj človek radi njihove pušobe mogel bivati v največjem pomanjkanju le kratak čas. In ljudje te dobe, dasi še tako daljne bodočnosti se bodo z veliko večjo hvaležnostjo ozirali do kralja dneva, o katerem je Leonardo da Vinci rekel: da ga razum njega ni v celem svetovnem prostoru nobenega telesa veličastnejšega in mogočnejšega od njega.

Okrajni šolski svet v Kamniku je namesto obolele učiteljice Ane Zarnik imenoval abs. učit. kandidatino Katarino Kosišo kot supletinjo na ljudski šoli v Moravčah. — Okrajni šolski svet v Liti je abs. učit. supletinjo Rožo Gospodarič imenoval za provz. učiteljico na ljudski šoli v Kresnicah.

— **Polkovnik Igo Schmidt pl. Fustina**, ki je bil imenovan poveljnikom ljubljanske 44. domobranske pehotne brigade, je eden odličnih častnikov, kateremu so natanko poznate dežele, v katerih so nastanjeni polki njegove brigade. Schmidt je pošten Nемец, ki jako čisla vojaške vrline kranjskih Slovencev; zato nam bodi pozdravljen!

— **Interesantna operacija** se je vršila v tržaški bolnišnici na dninarju Arturju Trevisanu, ki je bil tako bedast, da je 15. t. m. vsled stave požrl petkronski srebrnjak. Prerezali so mu trebuh. Operacija je vspela tako srečno, da je Trevisan izven nevarnosti.

— **Dobrova.** »Slovenski Narod« nam je v svoji številki 243. z dne 21. t. m. odprl oči, kako imamo voliti v kratkem novi občinski odbor. Po mnenju tega lažilista nista ne oče župan in tudi ves ostali odbor za nič, ker sta oba za blagor občine nebržižna in nedelavna. Župan da je le hlapec gospoda župnika Plantariča in da oče župan dela le v farovski korist, občinska mu je pa le deveta briga. Grdo zlagano! Naj dopisnik dokaže, da se je za župnišče med tem časom le vinar izplačal iz občinske blagajne! Dalje trobentač tudi grdo laže, da oče župan onega leta, ko je bila toča poklestila en del naše občine, ni storil svoje dolžnosti; župan je bil takrat svojo dolžnost o pravem času in točno storil, zato pa on ni odgovoren, če višje inštanca niso stvari o pravem času odposlale na merodajno mesto. Da je naš sedanj župan gospod Anton Laznik na svojem mestu, je najboljši dokaz to, da je bil že pri več zadnjih občinskih volitvah soglasno izvoljen za župana. Lažnjivi dopisnik naj torej pusti pri miru našega gospoda župnika Plantariča in gospoda župana Laznika; gleda naj na svoje lastno gospodarstvo, ki je bolj potrebno ku stelja, kot pa ono omenjenih dveh gospodov. Kar pa zadeva zadnji svet »Narodovega« obrekovalca, bode mo pa že Dobrovčani preskrbeli, da spravimo v novi občinski odbor može, ki bodo tudi na pravem mestu; a takih pa gotovo ne, kot bi jih rada imela »Narod« in njegov obrekljivi dobrovski dopisnik. Kar »Narod« priporoča, to ni za poštene in značajne Dobrovčane.

— **Velika avtomobilska nesreča.** Eden mrtev, več ranjenih. Minoli ponedeljek je družba, obstoječa iz soprogov Forti (on je lastnik prodajalnice narejenih oblek »Al Popolo« v ulici Sv. Sebastijana), Herminija Viceviča, natakarja kavarne »Francesca« s soprogo, mladeniča Pizzarello, sina trgovca s kolesi in plinovimi aparati v ulici Sv. Sebastijana, napravila izlet v Rim in Turin z avtomobilom Puch, ki ga je najela. Avtomobil je vodil šofer Rovere. — Po vsej Italiji so se vozili srečno, na povratku v Trst se je pa zgodila velika nesreča. Ko so se vozili iz Latisane proti Sv. Juriju di Nogaro (ob avstrijsko - italijanski meji), je hotel šofer nekoliko zavortiti avtomobil, ki je vozil z vso hitrostjo, da bi se izognil vozu, ki je prihajal nasproti. Ko je to storil, se je avtomobil zavrtel in se potem prevrnil ter pokopal podse osebe, ki so bile notri, izvzemši soprogo Vicevičovo, ki je ostala zunaj in ni bila poškodovana. Šofer je bil takoj mrtev, ker mu je strlo prsi; Pizzarellu je bilo zlomljenih več reber in je zadobil tudi notranje telesne poškodbe; Herminijo Vicevičovo je bila zlomljena desna roka; soproga Forti sta bila le lahko poškodovana, edino soproga Viceviča, kakor že omenjeno, je ostala nepoškodovana, ker ni prišla pod avtomobil.

— **Drzni divji lovc.** Gozdna čuvaja Ignacij Koritnik in Ivan Kürschner sta šla opolnoči na Rožico pri Jesenicah. Ko sta dospela do planšarske kočje, sta opazila ljudi v koči. Zahtevala sta, da jima odpro. Nekdo jima je odgovoril s potvorjenim otroškim glasom, da ne bode odprl, ker se ju boji. Nato sta čuvaja hotela udreti. Kürschner pa je segel z roko skozi odprtino v kočjo, da bi odmaknil zapah. Naenkrat je dobil cel naboj svinčenk v levo roko, nakar se je razvila pravcata bitka, med čuvajema in oblaganci. Na obeh straneh so oddali po več strelcov, ki pa niso nikogar zadeli. Nato je spravil Koritnik ranjenega tovariša z velikim trudom do potoka, mu izpral rano in ga obvezal. Drugi dan je šel Koritnik z orožniki k koči. Koča je bila seveda prazna, notri pa so našli nahrbtnik, žensko ruto, žensko bluzo, ustreljeno divjo kozo, od katere je bilo zadnje stegno odrezano in se je meso kuhalo v kotlu, in gorsko palico. Orožniki so prijeli dva drvarja, če opravičeno, se pokaže.

— **Iz Novega mesta.** Vabilo k zabavnemu večeru, ki ga priredi dekliška marijanska kongregacija v Novem mestu ob priliki svoje desetletnice v dvorani »Rokodelskega doma« v nedeljo, dne 5. novembra 1911. Začetek točno ob 7. uri zvečer. Cene prostorom: Sedeži prve vrste po 2 K, druge in tretje vrste po 1 K 60 h, četrte in pete vrste po 1 K 20 h, šeste in sedme vrste po 1 K, osme in devete vrste po 80 h. Stojišča po 40 h. Sedeži se iz prijaznosti prodajajo od četrta dne 2. novembra dalje v prodajalni J. Krajec nasl. in na zabavni večer ob 6. ure dalje pri blagajni. K temu zabavnemu večeru kar najuljudneje vabi predtojništvo dekliške marijanske kongregacije v Novem mestu.

— **Ogenj na Viču.** Včeraj popoldne je okolu 3. ure pričela goret klavnica mesarja in posestnika »v Ameriki«, gosпода Marinška. Zahvaliti se je prihitelim sosedom in viški požarni brambi, da se ogenj ni razširil. Postal bi lahko usodepoln, ker stoji klavnica v neposredni bližini drugih poslopj. Škode je 2000 kron.

— **Poroka.** Poročil se je v Dornbergu g. Ernest Filipič, c. kr. orožniški stražmojster v Pulju, z gospico Amalijo Baša iz Dornberga. Mnogo sreče!

— **150 met. stotov zelenjave** je mestna občina zagrebška kupila na deželnem posestvu Božjakovini. Zelenjavo bo spravila v primerne kleti in jo čez zimo na drobno razprodajala na mestnem trgu naravnost konsumentom ter tako zabranila neumestno dviganje cen po bolgarskih vrtnarjih. Leti so tudi letos hoteli kupiti zelenjavo v Božjakovini, katero so potem pretirano drago prodajali občinstvu, a mestni aprovizacijski odbor jih je prehitel.

— **Rop pred 13 leti.** Pred 13 leti je nekega večera proti 9. uri vstopilo v glavno trafiko v Našicah (Slavonija) četvero moških, od katerih sta dva zagrabila vajence in jih zaprla v nek stranski prostor, dva pa sta z noži stopila k trafikantu in njegovi hčeri in ju z nožem na vratu prisilila, da sta pokazala in izročila ves denar, kar sta ga imela. Za roparji ni bilo nobene sledi. Letošnje ropetje je pa slučajno prišla vsa stvar na dan in 25. in 26. t. m. so stali vsi štirje zločinci pred osjškim sodiščem. Trafikantova hči J. Blau je kolovodja takoj z vso gotovostjo spoznala, obtoženci pa so tudi drug drugega denuncirali; obsojeni so bili od 6 mesecev do 10 let težke ječe.

— **Velika železniška nesreča preprečena.** Popoldanski brzovlak Zagreb—Reka je minoli četrtek vozil s popolnoma novo lokomotivo, ki je bila prvič v rabi. 2 km pred postajo Josipdol, kjer gre proga po visoki strmini, je vlakovodja slučajno opazil, da sta prva kolesa lokomotive tekla izven tračnic po lesenih pragovih. Posrečilo se mu je vlak takoj ustaviti in to tako spretno, da ni bilo nobenega posebnega sunka. Ko bi bil vlak z izskočnimi kolesi dosegel prvi ovinek, bi bila nedogledna nesreča neizogibna. Tako pa je ostalo le pri nekaj urah zamude. Z vijaki so spravili kolesa v tračnice ter se počasi vozili do Ogulina, kjer so izmenjali lokomotivo.

— **Iz ljudskošolske službe.** C. kr. deželni šolski svet za Kranjsko je dopustil na zasebni nemški dekliški ljudski šoli abs. učit. kandidatino Adelheid Czerweny k brezplačni šolski praksi, istotam se nastavijo veroučitelj Pius Pardarčer, izprašane kandidatnje Ernesta Lehner, Jakoba Klauer in Berta Bamberg, kot pomožne učiteljice. — V Devici Mariji v Polju je imenovan mesto obolelega učitelja Izidorja Smole, absolvirani učit. kandidat Vinko Sajovic. — Mesto obolelega nadučitelja Franc Rusa je bila imenovana provizorična učiteljica Ana Čop za supletinjo na Bledu. — C. kr. deželni šolski svet kranjski je dovolil na zasebnem učiteljsku pri učulinkah mesto učiteljice m. Evangelisti pl. Langer in mesto pomožne učiteljice izprašani kandidatnji Ivani Liebzeit pl. Burgschwert. — V Zalemlogu je mesto učitelja Leo Jerzerška, ki je imenovan v Trst na Ciril-Methodovo šolo, imenovana za začasno učiteljico in voditeljico izprašana učit. kandidatinja Kristina Veber.

— **Žebjarji so se zbrili.** V Trohovi gostilni v Kropi je nekega večera pilo pri isti mizi več fantov. Pavel Dobre in Luka Bohinc, ki sta žebjarja v Kropi, sta se pa kmalu sprla. Prvi je zagrabil kozarec in ga vrgel Bohincu v obraz ter ga zadel na ustnice. Tudi Bohince je vrgel steklenico v nasprotnika, a ga ni zadel. Pri tem se je zbudil žebjar Nace Gašperin, ki je pri mizi spal, pograbil stojalce za vžgalice in ga zagnal Bohincu v prsa. Nato sta skočila Dobre in Gašperin v Bohinca, ga vrgla na tla ter začela po njem udrihati tako, da je dobil več poškodb. Obdolženca, ki sta poslednje dejanje tajila, sta bila obsojena vsak na štiri mesece ječe.

— **Streljal na ljubimko in nase.** 33-letni dninar Andrej Prelz je živel več let s 55letno Antonijo Rocheli v skupnem gospodinjstvu v Trstu. Ker je pa bil Prelz pijanec je prišlo do ločitve. Ko je prišel Prelz v soboto po svoje stvari v skupno stanovanje v ulici Coroneo št. 7, je nastal zopet prepir, pri katerem je potegnil mož revolver in ustrelil štirikrat na Rochelijevo. Dve krogli so jo zadeli v roke. Nato si je sprožil kroglo v desno senco. Prelza so prepeljali v brezupnem stanju v bolnišnico. Rochelijeva, ki ni nevarno poškodovana, je ostala v domači oskrbi.

— **Slovenec umri v Ameriki.** V Clevelandu je umrl Slovenec Franc Strazišar, star 34 let. Pokojnik je bil doma iz Roba na Dolenjskem kjer zapušča očeta, brate in sestre. V Ameriko je prišel pred desetimi leti in tamkaj zapušča žalujočo soprogo in enega otroka.

„Naše Jedinstvo“ o dr. Šusteršiču.

Z ozirom na liberalne klevete o pomenu in delu našega voditelja dr. Šusteršiča na Dunaju, prinašamo tu glas iz Dalmacije, ki ne prihaja morda iz pravaških vrst, marveč iz nasprotniških. Splitsko »Naše Jedinstvo« z dne 24. oktobra se na uvodnem mestu bavi s parlamentarnim položajem na Dunaju in domačimi politič. razmerami ter med drugim izjavi: Mi smo mnogokrat izjavili, da bi bilo dobro, da se zopet sestanejo vsi Jugoslovani, da sestavijo enoten klub avstrijskih Jugoslovancev. Danes vidimo, da je klub dr. Šusteršiča številno močan, mnogo in mnogo močnejši nego klubček naših poslancev. In v parlamentu računajo s številom, posebno v teh razmerah. Dr. Šusteršiču pač pomaga nekaj njegova hitrost, nekaj njegova uljudnost, toda vse to bi mu ne koristilo, ko bi ne imel za sabo tistega števila poslancev, v katerem je tudi 7 Hrvatov, 3 iz Istre in 4 iz Dalmacije. V Dalmatinskem klubu jih je 7, od teh le štirje hrvaške stranke. Dr. Šusteršič je izjavil, da priznava hrvaško državno pravo in s tem pridobil Hrvat. Po njem so pravaši došli v stik z gotovimi krogi in dosegli njih simpatijo, kar preje ni bilo. To ni malenkost. Bilanca je: za pravaške akcije je vedno boljše, za one hrvatske stranke pa vedno slabše. — Nato list razpravlja o potrebi složnega dela vseh poštenih elementov v Dalmaciji in kako potreben bi bil preokret zlasti za hrvaško stranko ter nadaljuje: »Do tega pa ne pride brez zblizanja poslancev na Dunaju, dokler ne bodo vsi zopet v enem jugoslovanskem kolu, v katerem se more vse bratsko urediti. V nasprotnem slučaju bo pa dr. Šusteršič kmalu lahko rekel po Radeckijemv zgledu: »V mojem taboru je Dalmacija.« To bo uspeh štirih poslancev hrvaške stranke, enega demokrata in dveh Srbov na Dunaju, ako ostanejo še nadalje osamljeni, samo da morejo vedno glasovati proti vladi, brez ozira na to, kakšni so njeni predlogi in iz kakšnih mož je sestavljena.

Književnosti.

— Čegav je »Dimež, strah kranjske dežele«. O tej ljudski igri smo dobili dopis, v katerem se dopisnik čudi, kako morejo kritike pisati, da »je Dimež, znani roparski glavar, našel svojega Homerja v g. Danilu«, ko je vendar igra »Dimež, strah kranjske dežele« spisal Jakob Aleševčev in je bila Aleševčeva igra opetovano igrana v starem deželnem gledališču. Danilova igra je v toliko preurejena, da ima samo moške vloge — »Dimež« pa ostane Aleševčev. V arhivu »Dramatičnega društva« pa je res lep red, da je mogla Aleševčeva igra iz arhiva — izginiti.

Ljubljanske novice.

DEŽELNOZBORSKI VOLILCI!

Kdor ni dobil izkaznice in glasovnice, naj jo gre iskat v deželno predstveno pisarno (vhod iz Simon Gregorčičeve ulice, I. nadstropje, št. 33).

Za volitev, ki se vrši v torek, dne 31. t. m., velja volilna dolžnost. Volilci z začetno črko A—H volijo v veliki dvorani Mestnega doma, vhod od Strelške ulice; I—L istočtam, vhod od strani mestne ledenice. Volilci M—R in S—Ž volijo v veliki dvorani hotela Union, vhod le skozi duri v Franciškanski ulici.

Agitacijski lokal S. L. S. za one, ki volijo v Mestnem domu, je Katoliška tiskarna, za one, ki volijo v Unionu, tajništvo S. L. S. (hiša »Ljudske posojilnice«).

Izkaznice naj vsak shrani za eventualno ožje volitev.

Ij Javno predavanje. Jutri v torek ob osmi uri zvečer predava v S. K. S. Z. dr. J. Ev. K r e k o kartelih.

Ij Laži »Slov. Naroda« o g. Rojini. Pamet se tudi pri liberalcih upira Ribnikarjevi kandidaturi, zato morajo lagati o nasprotnem kandidatu. V soboto je »Narod« raztrosil laž, da je več tvrdk prvotno samostojno oferiralo za nove klopi v magistratni dvorani, da je pa Rojina, ko je zvedel cene teh tvrdk, stavil predlog, naj se delo razpiše. Resnica je, da je oferirala samo ena tvrdka, ker pa je bila predraga, je Rojina stavil predlog, naj se delo razpiše in naj se povabi več tvrdk. To se je tudi zgodilo. — Pečat sramote« naj si pa na čelo pritise »Narodov« lažnik. Sicer pa naj pri »Narodu« ne bodo preveč osebni. Ogledajo naj si na dolgo in široko posebno svojega Dolfeta Ribnikarja. Karakteristično za Dolfetov značaj je namreč tudi dejstvo, da je moral njegovo donjuanstvo pomagati flikati njegov magistratni predstojnik. G. Ribnikar bo že vedel, kaj hočemo s tem reči. In če ne bo nehal »Slov. Narod« z gnjusnimi napadi na naše ljudi, bodo zvedeli tudi drugi.

Ij Nadškof dr. Stadler se je te dni pripeljal v Ljubljano obiskat knezoškofa dr. Jegliča. V Ljubljani si je ogledal nekatere naše zavode in se nato vrnil na Veliki Lošinj, kjer se sedaj zdravi.

Ij Pevski zbor »Ljubljane« priredi v nedeljo, 5. novembra t. l. svoj prvi glasbeni večer v tej sezoni. Na sporedu so pevske točke obeh zborov, »Slovenska Filharmonija« z novimi serjoznimi komadi, dve deklamaciji in kot zanimiva posebnost — naš odlični izumitelj, g. Ludvik Bajde s svojim nedavno na novo konstruiranim instrumentom. Večer namenjen prosveti in zabavi, se vrši v dvorani »Ljudskega Doma«. Podrobnosti med tednom.

Ij Discipliniranje Ribnikarja vzbuja ogorčenje pri tistih liberalcih, katerih dnevno opravilo je bilo časih preganjanje uradnikov. Mi pa vprašamo magistratne uradnike in uslužbence, kako in zakaj pa se je proti njim vpejlavalo disciplinarno postopanje pod liberalnim občinskim svetom, kojega dični načelnik je bil Hribar? Nam so znani slučaji, ko je Hribar z uslužbeni postopal, kakor bi bil proglašen prekri sod na magistratu. Če ne mirujete, pridemo z dokazi na dan!

Ij Umrli so v Ljubljani: Ivana Korošec, rejenka, 2 meseca. — Marija Ogrizek, posestnica žena, 37 let. — Neža Ravtar, postrežnica, 67 let. — Uršula Magerl, žena nadsprevodnika, 55 let. — Rudolf Šmajdek, rejenec, 1 mesec. — Rok Peškoček, krojaški pomočnik, 20 let. — Marija Mav, delavka c. kr. tobačne tovarne v pok., 63 let. — Jurij Oven, delavec, 72 let. — Marija Rape, bivša postrežnica, 77 let. — Fran Novšak, sin mizarskega pomočnika, 2 leti. — Marija Raab, postrežnica, 66 let. — Fran Urbanc, bivši tesar, 53 let. — Julijana Čamernek, zasebnica, 59 let. — Stefanija Miklič, žena čevljarkega pomočnika, 35 let.

Ij Odlikovanje. G. Jožef Monfreda, uslužbenec v žičarni Ivana Globotschnigga v Ljubljani, je bil odlikovan za svoje 40letno zvesto službovanje kot tovarniški delavec s častno svetinjo. V navzočnosti uradništva in delavstva je slavljenju izročil dne 26. oktobra svetinjo lastnik tovarne gospod Gustav Eger s primernim nagovorom, nakar so bili vsi uslužbeni tovarne pogoščeni. Gospodu slavljenju, ki je zvest pristajaš S. L. S. in član S. K. S. Z. kličemo: Na mnoga leta!

Ij Iz orožniške službe. Nadporočnik Filip pl. Casteletto pri deželnem orožniškem poveljstvu št. 12 v Ljubljani, je dobil vsled svojega uspešnega službovanja od cesarja priznanje; stražmojster Franc Čebula pri istem orožniškem poveljstvu, pa je bil odlikovan za svoje dolgoletno uspešno službovanje s srebrnim zaslužnim križcem s krono.

Ij Nesreča. Ko je šel včeraj mestni ubožec Albin Ebenmayer pri Hradeckega mostu po stopnjicah, je padel in se na levi nogi tako poškodoval, da so ga morali z rešilnim vozom prepeljati v deželno bolnišnico.

Ij Nepreviden kolesar. Včeraj popoldne je pripeljal posestnikov sin Valentin Kadunc po Florijanski ulici tako naglo in neprevidno, da je na križpotju na Starem trgu podrl na tla 72letno Katarino Pihler, katera se je pri padcu poškodovala na rokah.

Ij Kolo ukradeno je bilo danes dopoldne mizarskemu pomočniku Pavlu Iglitju v Kolizeju. Kolo je brez tvrdkinega napisa, prostega teka in je imelo tovarniško številko 100.438. Pred nakupom se svari.

Ij Navihanka. Včeraj je prišla v Ljubljano iskat službe Jožefa Umekova. Ko je šla dopoldne v frančiškansko cerkev, jo je nagovoril nekak neznanek, češ, če hoče iti z njo v službo na

Koroško. Umekova je bila s tem zadovoljna in je šla takoj po poselsko knjižico, zavitek obleke je pa izročila neznaniki, ki je rekla, da jo bode pričakovala v cerkvi. Ko je prišla Umekova nazaj, ni bilo tam niti neznanke niti zavitka z obleko.

Ij Liberalna skrb za cerkve. Šentjakobski gospod župnik Barle je v zadnjem času stalen predmet liberalnih in socialističnih časnikarskih napadov. V zadnjem času skrbi liberalce in socialdemokrate posebno to, če bo šentjakobska cerkev zadosti dobro osnažena. Pravijo namreč, da je snažilka cerkve, Marjeta Erzar, sedaj grozno slabo plačana, med tem ko je pod prejšnjim gospodom župnikom živela od samih pečenih pišk. Marjeta Erzar je zvedela, kaj se piše po liberalnem in socialnodemokratičnem časopisu ter je hotela, naj se te časopise ali toži, ali pa jim pošlje popravek. Ker pa niti ono niti druge nima pomena ali vrednosti, je od uradnih korakov odnehala in podala svojemu zastopniku izjavo, v kateri pravi: 1. da je imela prej za snaženje cerkve 10 gld. na mesec, 2. da ima sedaj namesto plačila v gotovini od strani cerkvenega predstojništva vsa hrano, 3. da je sedanja prehrana vsaj še enkrat toliko vredna, kakor prejšnje plačilo v gotovini, in da bi se ona prav orločno upirala, če bi se ji hotelo sedaj prehrano odtegniti in ji plačati tako, kakor prej, 4. da je s tem odplačilom, kakor ga ima sedaj, popolnoma zadovoljna in da bi bila vsa nesrečna, če bi se ji delo in zaslužek odtegnilo. To izjavo je podpisala v pisarni dr. Pegana, kjer si jo lahko liberalni in socialnodemokratični šmoki ogledajo.

Ij Laške diplome. V izložbenem oknu g. Mačka se nahaja diploma iz neke rimske razstave. Dobil jo je g. V., ki je na diplomii označen kot »mazelaio e bestiame all'ingrosso«, kar bi se po naše reklo »mesar in govedo na debelec«. Da nas bodo pričeli Lahij kar uradno zmerjati, tega si pač nismo mislili. Našla se je z zlata ženska ura z verižico in dvema obeski. Dobi se jo pri g. Ignaciju Kozjeku, Novi Vodmat 95.

Nepriistranska slika položaja v Tripolisu.

Dopisnik »Köln. Volkstzgt.« poroča 21. t. m. svojem listu iz Tripolisa sledeče zanimive stvari:

V Tripolisu je 20.000 italijanskih vojakov. Pomorščaki so se po zavzetju mesta, ki ni niti ene kaplje krvi stalo, zopet na svoje ladje ukrcali. Armada ima s seboj jako velik tren, sanitetne kolone, vojne pekarne in dvokolesne vozove z mulami ter osli, avtomobile in zrakoplove.

Italijani že izpočetka niso imeli namena s temi vojaki napraviti pohoda v notranjost dežele. 20.000 vojakov komaj zadostuje, da se napravi kordon okoli mesta.

Turki pa so si naredili nalogo italijanski kordon vznemirjati. Prvi teden so vsak dan prednje straže v oddaljenosti 2 do 3 km obstreljevali. Turški šrapneli dobro zadenejo. Italijani so izkopali obkope in jih ojačili z malimi topovi. Izpočetka so laške vojne ladje z metalci svetlobe bile Turkom jako neprijetne, zdaj pa aranžirajo svoje napade od vzhodne strani, kamor luč metalcev ne seže, ampak nasprotno osvetljuje le laške pozicije.

Dvakrat so Turki aranžirali izbohren napad. (To vse še pred usodnim 23. in 26. oktobrom.) Pri tem postopajo taktično naravnost občudovanja vredno. Arabski jezdec so se ponoči Lahom 100 metrov približali in jih tako iznenadili, da so Lahe prejezdili. Medtem so se približali tudi turški infanteristi za nekako 50 m in se bliskovito zarili v pesek ter streljali na Lahe, arabski jezdec pa so napravili krog in se umaknili, da jih niso zadevale turške kroglice. Lahij zglede turške hrabrosti seveda popolnoma zamolčujejo.

Kar se tiče trena, služijo Lahom le dvokolesni vozovi, avtomobili in železni kompanijski ter bataljonski vozovi pa obtiče takoj v pesku. Slednje vozove spravijo Lahij naprej le s trojno priprego, zraven morajo pa bersaglieri od zadaj pritiskati, avtomobile so pa morali pionirji iz peska izkopati!

Konjev in mul je dosti, težava pa je z njimi ta, da so navajene živali dosti piti, saj dvakrat na dan, kar je v puščavi košljiva stvar. Turki in Arabci so vse dobre kamele s seboj vzeli in Lahom pustili le stare mrhe. Mule so za saharo predobro rejene. Izključeno je, da bi mogle premagati pesek in peščene griče.

Laške vojske same je treba pohvaliti zaradi discipline, saj kadar niso v boju. Kako je v boju, tega se še ne ve. Lahij ne povzročajo ekscesov in vse plačajo. Francoski vojaki v Maroku so veliko bolj sirovi in brez morale. Seveda so v boju vse drugačni tički.

KOLERA V ITALIJI.

Iz Rima poročajo, da je prišlo v Tredoniji pri Bari do izgredov radi kolere. Ljudstvo je naskočilo lazaret, da osvobodi izolirane bolnike, ki so na sumu, da imajo kolero. Posredovali so vojaki. V nekem fortu pri Piacenci so se uprli rekruti, ki so bili v petdnevni kvaranteni, ker so bili doma iz južnoitalijanskih krajev, kjer razsaja kolera. Razbili so vse na drobne kosce ter trumoma desertirali.

Glasov v ministrstvu za notranje zadeve redigiranem listu »Österreichisches Sanitätswesen« je obolelo v Italiji od 8. do 14. oktobra 249 ljudi na novo za kolero in 80 od teh je umrlo; med temi 56 v Benetkah (15 mrtvih). Od začetka epidemije (1. junija) do 14. oktobra je obolelo za kolero v celi Italiji 15.044 ljudi, umrlo jih je pa 5575.

Razne stvari.

Grozen prizor v kaznilnici. Iz Lipskega poročajo, da se je 28. oktobra v jetnišnici v Vogtsbergu dogodil grozen prizor. V 30letno ječo obsojeni kaznjene Fickert, ki je prestal že 22 let svoje kazni, je namreč zažgal postelje v spalnici kaznjencev. 36 kaznjencev, ki so bili v posteljah, je bilo v smrtni nevarnosti in so jih le s težavo rešili. Fickert je napadel nato nekega paznika ter ga ranil z nožem. Zvezanega so odvedli v samotno celico.

Kako si pomaga ameriški kmet? Zastopniki 600.000 ameriških farmerjev so nedavno zborovali v New Yorku, kako bi farmerji prodali svoje produkte direktno konsumentom. Zastopniki farmerjev izjavljajo, da bodo živila v bodoče dobivali za 40 odstotkov cenejše, ker bodo organizacije farmerjev izvedle prodajo kmetijskih pridelkov brez prekupcev.

Nesreča v cirkusu. V Turinu se je v cirkusu Bisini dne 26. oktobra zgodila velika nesreča. Med predstavo »letočih ljudi«, pri kateri se je producirala družina artistov Hegelmann iz Hamburga na trapecih nad razpeto mrežo, je padel nenadoma pri neki vratolomni vaji iz višine 20 metrov Ernest Hegelmann, prebil mrežo in priletel na tla. Umirajočega so prenesli v bolnišnico.

Železniška nesreča. V Komotavu je 23. oktobra skočil s tira tovorni vlak št. 1085, pri čemur se je pet vagonov popolnoma razbilo. Vsled srečnega slučajja ni bilo človeških žrtev.

Tovarna pogorela. V Pragi je dne 24. oktobra dopoldne izbruhnil vsled električnega kratkega stika požar v železolivarni tvrdke Lokes & Sin, ki je zadnji trakt in pročelje tovarne popolnoma vpepelil. Škoda je znatna; 600 delavcev je vsled požara brez vsakega zaslužka.

Socialno demokratske zanimivosti. Svoječasno je v Moravski Ostravi tamonjni češki dnevnik obdolžil češkega avtonomističnega soc. demokr. poslancu Ivana Prokeša, da se pusti podkupovati. Prokeš je pozval pisca dotičnega članka, naj pove svoje ime. Nato je priznal javno v časopisu učitelj in urednik Skupala, ki je pri zadnjih državnozbornih volitvah propadel kot kandidat proti Prokešu, da je pisec omenjenega članka ter je tudi imenoval vsoto, s katero se je pustil podkupiti Prokeš. Kljub pozivu Skupale, naj toži, Prokeš tega še ni storil. Kot se čuje, namerava celo zadevo Skupala izročiti ali kakemu častnemu sodu ali pa državnozbornemu klubu, v katerem je Prokeš kot član.

Telefonska in brzojavna poročila.

HRVATSKA NARODNA STRAŽA.

Zagreb, 30. oktobra. Včeraj se je vršila skupščina kluba ciril-metodarskih zidarjev za podpiranje in spopiranje hrtavskih šol. Sklenilo se je, da se po zgledu Slovencev društvo imenuje »Hrvatska Narodna Straža« in ne »Matica školska«.

GAUTSCH ŠE NI DEMISIONIRAL.

Dunaj, 30. oktobra. Baron Gautsch še ni podal demisije. Sodi se, da bodo le posamezni člani kabineta, ki se imajo izmenjati z drugimi, iz kabineta drug za drugim izstopili.

EKSPLOZIJA PETROLEJSKEGA VRELCA.

Budimpešta, 30. oktobra. V Kisnarmasu se je vžgal petrolejski vrellec. Plamen je švignil za stolp visoko v zrak. Ena žena železniškega čuvaja je ubita, dve osebi sta ranjeni.

NASILSTVO ZOPER ŽELEZNIŠKEGA SPREVEDNIKA.

Zidani most, 30. oktobra. Tukaj je nek potnik sprevodnika Jožefa Leskovarja, s katerim se je radi nekega doplačila sprel, vrzel iz voza. Sprevodnik

je težko ranjen. Prepeljali so ga v bolnišnico v Celje, potnika pa zaprli.

SAMOUMOR MILIONARJEVEGA SINA.

Bukarešt, 30. oktobra. Tu se je ustrelil mladi sin tukajšnjega večkratnega milijonarja Mario Jovanescu, ki bi se danes imel poročiti z neko bogato in lepo gospodično.

VELIKA ŽELEZNIŠKA NESREČA V AMERIKI.

New York, 30. oktobra. Atlantiški ekspresni vlak je trčil skupaj s tovornim. Oba vlaka sta razbita, 20 potnikov je usmrčenih, 30 težko ranjenih.

VSTAJA NA KITAJSKEM.

Kanton, 30. oktobra. Tukaj so vsa vladna poslopja razobesila zastavo od vstašev proklamirane nove države.

BOJI V TRIPOLISU.

Carigrad, 30. oktobra. Iz Tripolisa brzojavljajo, da je pretekli teden napadla ena italijanska divizija Turke. Turki so jačeni s prostovoljci, napad odbili, nakar so se Italijani v strahu, da bi ne bili odrezani od mesta, se umaknili v neredu nazaj. Izgube Italijanov znašajo menda 300 mrtvih, med temi nekaj častnikov ter 700 ranjencev. Nekateri italijanski okopi so prišli v roke Turkov. »Tanin« poroča, da so Turki priborili tri italijanske mitraljeze. Ker je prebivalstvo v mestu Italijanom sovražno, postaja položaj zanje zelo resen. List »Ikdam« poroča o bojih, ki so se vršili zadnjih pet dni pred Tripolisem, da so Turki zasedli številne točke, napravili okope ter podpirani od artiljerije, v štirih kolonah napadli Italijane. Italijani so bili pobiti in so Turki ujeli več italijanskih vojakov, med temi tudi tri stotnike in več drugih častnikov.

Carigrad, 30. oktobra. Iz Bengazija brzojavljajo, da se je vršil med italijanskimi četami, ki so bile z artiljerijo v svrhu rekognosciranja v okolici Bengazija in Turki, enourn boj. Turki so se bili zelo hrabro. Italijani so se morali umakniti v neredu ter so pustili na bojišču več topov, mrtvecev in ranjencev. Nek italijanski polkovnik je bil težko ranjen. Mutesarif v Bengaziju, kakor tudi član turškega državnega zbora Džamibej sta se tega boja udeležila. »Ikdam« poroča, da so Italijani v tem boju izgubili 200 mrtvih in ranjenih.

Turki so Tripolis Lahom izrgali?

Carigrad, 30. oktobra. Tukaj so danes došla poročila, da so Turki Tripolis in Bengazij Lahom vzeli. Turki so se polastili vodnjakov pri Bu-Melianu in so zavzeli vse vojašnice pred Tripolisem. Izgube Italijanov so velike. Turki so se polastili 8 topov in 4 mitraljeze. 1000 Lahov je vjetih. V Carigradu vlada veliko navdušenje. Od laške strani ni še nobenega poročila.

KONZISTORIJ.

Papež skliče konzistorij sredi novembra. Kardinali postanejo bivši dunajski nuncij Granito di Belmonte, dunajski nadškof dr. Nagl, nadškof olomuški dr. Bauer in trije francoski nadškofi.

OŽJA VOLITEV V LINCJU.

V Lincju je pri ožjih volitvah za državni zbor zmagal nemški svobodomislec Franc Beyer s 1649 glasovi proti socialnemu demokratu Gruberju, ki je dobil 1262 glasov.

PROCES ZOPER NJEGUŠA.

Proces zoper soc. demokrata Njeguša, ki je v avstrijski poslanski zbornici streljal na ministra dr. Hohenburgerja, se vrši koncem novembra in bo trajal najbrže 4 dni.

Stajerske novice.

— Slov. kat. akad. tehn. društvo »Zarja« v Gradcu si je izvolilo na I. rednem občnem zboru dne 27. oktobra 1911 sledeči odbor: cand. iur. Jakob Hodžar, predsednik; stud. iur. Fran Detela, podpredsednik; stud. phil. Iv. Sivec, tajnik; stud. iur. Joško Senk, odb. namestnik; stud. phil. Josip Gombotz, knjižničar; stud. geod. Fran Verce, gospodar.

Š Punt v Südmarki. Čedne stvari se dogajajo v Südmarkinem kraljestvu. Odkar je znani Fraiss vržen ven, so postale zelo napete razmere tudi v Südmarkini švabski koloniji v Št. Ilju. Fraiss je bil protestant, katoliški odpadnik in radi tega čistan pri naseljencih. Zalagal jih je pridno z denarjem; pomagal je enemu pa drugemu v sili in si tako pridobil srca naseljenih Švabov. Hoyer je ubral takoj po nastopu drugo pot. On sam je še katoličan, radi tega ga protestanti ne marajo. On na deli Südmarkinim nase-

ljencem le v mali meri podpore, dočim je Fraiss denar vedno razmetaval. Hoyer strogo nadzoruje početje in gospodarske razmere v koloniji. Švabi so z Hoeyrjevimi vodstvom skrajno nezadovoljni in jih hoče več oditi nazaj v rajh. Kakor smo izvedeli, delajo Fraissovi pristaši na to, da bi ta prišel zopet nazaj v društvo. To zahtevajo kot opozicija. Temu pa se odločno protivi Hoyer in njegovi, kakor tudi glavno vodstvo Südmarke. Res, poštno je začelo pokati v Südmarkinem pašaliku.

§ **Požar v Spodnji Hudinji pri Celju.** V petek zvečer je izbruhnil ogenj v Spodnji Hudinji pri Celju pri tesarju in posestniku Lebiču. Požar je uničil gospodarska poslopja in spravljene pridelke. Poslopja so stala v sredini vasi in sreča je, da se vsled močnega vetra požar ni razširil na sosednja poslopja. Na pomoč sta prihiteli celjska in škofjevaška požarna bramba, katerima se je posrečilo požar omejiti. Sumi se, da je povzročil z gorečo cigareto požar nek tujec, ki je iskal prenočišča v krmi. Škoda znaša okrog 1800K, ki je deloma krita z zavarovalnino.

§ **Nekaj o naši c. kr. pošti.** Iz Celja: Prejeli smo poročilo o nečudenih razmerah na celjski pošti. Bilo je 21. t. m., ob 11. uri dopoldne, ko pride k denarnemu oddelku celjske pošte neka žena, ki je govorila slovensko. Službujoči uradnik ji namesto odgovora zabrusi v obraz: »Nichts deutsch?« Zena je nato prav dobro pripomnila: »To je pa čudno, da na pošti naenkrat več ne znajo slovenski, prej so me vedno razumeli.« Tako postopanje uradnika je kričevo izzivanje slovenskega ljudstva. Mi bomo odselej celjskemu poštному uradu povečali več pozornosti in vsak slučaj brezobzirno ožigosali, pa ne samo v časopisju, ampak tudi na pristojnem mestu, kjer uspeh pritožbe gotovo ne bo izostal. Tako daleč pa vendar še nismo, da bi nas uradniki, ki so plačani z našim denarjem, na naših slovenskih tleh zasramovali in izživali.

§ **Ponarejeni goldinarji** krožijo zopet po več krajih na Spodnjem Štajerskem. Nosiijo letnico 1879 in so zlitii iz neke mešanice svinca z neko trdo kovino. Falzifikati odsevajo sivkasto-modro in imajo temno barvo. Ponarejalci so jih spravili mnogo med kmete.

§ **Sovražnik psov.** Iz Gornjega grada nam poročajo: V Lučah in okolici je zastupil neki zlobnež, najbrže kak divji lovec, več lovskih psov, samih plemenitih živali. Zastupil je trgovcu Rajmundu psa, vrednega 80 K, gozdarju Janezu Steržaju dva psa, vredna 200 kron, posestniku Pečovniku psa, vrednega 50 K ter več drugim posestnikom.

§ **Dve iz nežnega spola.** Zaradi par češpelj sta se sprli 11. septembra posestnici Ana Romih in Marija Mlinarič. Med preprirom sta se tudi stepili. Romih je Mlinaričevo težko ranila na roki, vsled česar jo je celjsko okrožno sodišče obsodilo na dva meseca težke ječe.

§ **Mlad junak z nožem.** Dasiravno šele 14 let star zna pastir Janez Marčič v Oplotnici prav dobro sukati nož. Dne 6. avgusta je zasadil kmečkemu fantu Francu Hudečeku nož v trebuh in ga težko ranil. Sodišče ga je obsodilo na tri mesece ječe.

§ **Draginja.** Graški kavarnarji so sklenili povišati ceno pijač za 2 v. Kava bo stala mesto 16 v 18 in čaj 24 v. Mleko bodo prodajali kmetje graške okolice radi drage krme po 28 v liter.

§ **Izžrebanje poročnikov.** Za četrto in zadnje letošnje porotno zasedanje pri celjskem okrožnem sodišču so bili izžrebanii kot glavni porotniki: Mihael Zevnik, posestnik v Župelevcih; Jurij Drobtinšek, posestnik pri Sv. Tomažu; Rajmund Bratanič, trgovec v Lučah; Alojz Podmenik, užitinski uradnik v Bernici; Anton Debelak, mlinar v Preleski; dr. Josip Georg, odvetnik v Šmarju; J. Maček, mlinar v Lesičnem; Anton Klavžer, mesar v Brežicah; Josip Krobat, hišni posestnik v Celju; Anton Počivalšek, gostilničar v Loki pri Zidanem mostu; Fran Piki ml., branični uradnik v Žalcu; Alojzij Ferglav, posestnik in deželni poslanec v G. Grušovljah; J. Pušnik, hišni posestnik v Konjicah; Karol Schwentner, trgovec na Vranskem; Josip Stožir, posestnik v Trnovljah; Alojzij Goričar, knjigovodja v Sibiji; Martin Večaj, posestnik v Lokah; Fran Četin, posestnik v Selih pri Brežicah; Simon Vidmar, posestnik v Spodnjih Zrečah; Valentin Ušen, posestnik v Sp. Grušovljah; Ivan Škaberne, klepar v Celju; Josip Radej, gostilničar v Rajhenburgu; Franc Korun, trgovec v Št. Petru v Savinjski dolini; Josip Špan, posestnik v Doroopolju pri Sevnici; Alfred Pungersčeg, knjigovodja v Celju; Ivan Korber, klepar v Celju; Anton Eller, krojač v Vojniku; Franc Cernovšek, gostilničar v Št. Jurju ob južni železnici; Franc Hasenbüchel, posestnik v Oplotnici; Ivan

Pungaršek, trgovec v Slovenjgrad-Vinko Jamnik, posestnik umetnega mlina v Otiškem vrhu pri Slovenjgradu; dr. Fritz Zanger, odvetnik v Celju; Franc Loger, gostilničar v Studencu pri Trbovljah; Anton Koren, župan v Petrovčah; Andrej Stegenšek, posestnik v Tevčah pri Laškem. — Kot nadomestni porotniki: Ivan Rebek, ključavničar; Peter Derganc, mestni ekonom; Viktor Švab, tovarnar; dr. Edvard Gollič, mestni zdravnik; Jos. Jarmer, lesni trgovec; Jakob Videmšek, posestnik; dr. Janko Sernek, zdravnik; Josip Matič, trgovec; Julij Jicha, gostilničar; vsi v Celju.

§ **Drobne novice.** K mečka doktorica. Neka Ivanka Vaš, ki živi v konkubinatu s konjedercem Al. Velenčakom pri Sv. Marku bl. Trbovelj, se je ukvarjala s zdravniškim poslom. Za zdravilo sta ji služila pasja mast in voda iz prekuhanih različnih trav. Posebno rada je zdravila deco. Pred kratkim pa je otroka posestnice Marije Rataj iz Loke s pasjo mastjo tako skurirala, da je umrl. Pristojni zdravnik jo je naznanil oblastim. — Proti četrti božji zapovedi. Iz Podgorja se nam poroča: Te dni je nastal preprirom med kmečkim sinom Martinom Krajncem in njegovim 72letnim očetom, ker je sin ozmerjal mater. Med preprirom je surovi sin zagrabil kamen in zadal ž njim nekaj udarcev očetu po glavi. Oče se je okrvavljen zgrudil na tla in na njegov klic so pritekli sosedi, ter ga rešili iz rok surovega sina. — Občinske volitve na Teharjih so oblasti potrdile in zavrnile ugovor Slovencev. Kajpada! Saj se gre za

Nemce in nemska tarje. — Uradni dnevi štajerskih okrajnih glavarstev v novembru se vršijo po sledečem redu in okrajih: 2. v Slov. Bistrici, pol. okraj Maribor, in v Rogatecu, pol. okraj Ptuj; 7. v Št. Lovrencu, pol. okraj Maribor; 8. v Gornji Radgoni, pol. okraj Ljutomer, v Ormožu, pol. okraj Ptuj, v Mureku, politični okraj Radgona, v Kozju, politični okraj Brežice, v Marenbergu, pol. okraj Slovenjgradec; 9. v Št. Lenartu, pol. okraj Maribor, v Ljubnem, pol. okraj Mozirje; 14. v Šmarju, pol. okraj Celje; 15. v Sevnici, pol. okraj Brežice, v Šoštanju in Velenju, pol. okraj Slovenjgradec; 30. v Trbovljah, pol. okraj Celje.

Slavnemu občinstvu najljubneje naznanjam, 3256 da sem otvorila posredovalnico za službe v Kolodvorski ulici št. 8. A. Stadler nasl. Ivana Zupančič.

Stanovanja z eno in dvema sobama se oddajo takoj oziroma tudi za pozneje na Poljanski cesti št. 60. Istotako se odda več raznovrstnih stanovanj na Predovičevem Selu v Mostah. 3243

THE REX CO., Ljubljana Hotel pri Maliču, nasproti glavne pošte.

Plahte za vozove pokrivala za komate in odeje, platno za jadra na meter najceneje pri Štefanu Nagy, trgovina z železnino, Ljubljana, Vodnikov trg št. 5. 2822

Učenca za slikarstvo in pleskarstvo :: 3247 sprejme takoj :: Friderik Gimi v Celoveu

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

Leposlovje.

Jakoba Aleševca izbrani spisi:
I. del, **Kako sem se jaz likal.** K 120, vez. K 2.—
II. del, " " " " " " " K 120, vez. K 2.—
III. del, " " " " " " " K 120, vez. K 2.—
Jakoba Aleševca izbrani spisi: **Ljubljanske slike.** Podoba ljubljanskega sveta pod drobnogledom, K 180, vezano K 260.
Coloma, **Juan Misericordia** (Janez Nevolja). Povest K 1.—, vez. K 160.
Iz dnevnika malega poredneža. Ameriška humoreska. K 140, vez. 230.
Haggard, **Dekle z biseri.** Povest iz Neronove dobe. K 220 vez. K 320.
Stritar, **Zbrani spisi.** 7 zvezkov. K 30.—, vez. K 3860. (I. zvezek razprodan). II. in III. zvezek Pripovedni spisi. — IV. Prizorni spisi. — V. Poučni spisi. — VI. Razni spisi. — VII. Dodatni spisi.
Kersnik, **Zbrani spisi:**
I. sešitek. **Cyklamen.** K 250,
II. " **Agltator.** K 250, I. in II. sešitek skupaj vez. K 6.—
III. " **Na žerinjah.** K 250.
IV. " **Lutski ljudje.** — Testament. K 250.
III. in IV. sešitek skupaj vez. K 6.—
V. " **Rošlin in Vrjanke.** K 250.
VI. " **Jara gospoda.** — Očetov greh. K 250.
V. in VI. sešitek skupaj vez. K 6.—
VII. in VIII. " **Gospod Janez.** — **Kmetjske slike.** — **Humoreske.** — **Povesti za ljudstvo.** K 5.—, vez. K 6.—
IX. " **Pesmi.** — **Berite novice.** — **Leposlovni in politični listki.** K 350.
X. " **Kritike in komentar.** K 150. IX. in X. sešitek skupaj vezana K 6.—
XI. " **Janko Kersnik.** Njega delo in doba. I. Leta mladosti in učenja. K 250.
Levstik, **Zbrani spisi.** 5 zvezkov K 21.—, vez. K 27.—

Razne povesti za ljudstvo.

Andrejčkovega Jožeta spisi, 7 zvezkov. K 3.—.
Spillman, **Zadnji dnevi Jeruzalema.** 2 zvezka K 380, vez. K 540.
Waal, **Valerija** ali zmagoslavni izhod iz Katakomb. K 150, vez. K 210.
Orna žena. Zgodovinska povest. K 140, vez. K 2.—.
Bourget-Kalan, **Skrivnosti srca.** K 120, vez. K 140.
Mličinski **Igračke.** Črtice in podlistki. K 2.—, vez. K 3.—.
Skrivnost najdenke. K —60, vez. K —90.
Buol, **Romazica.** Povest iz naroda. K 120, vez. K 160.
Kalan, **Povesti slov. ljudstvu v pouk in zabavo.** K —80, vez. K 120.
Krašovec, **Utrinki.** Črtice in potopisi. K 2.—.
Taraš, **Iz raznih stanov.** K —25.
Senoa, **Čuvaj se senjske roke.** Zgodovinska povest K —70.
Hofman, **Čas je zlato.** Podučna povest. K —72.
Šandor, **Jurkica Agičeva.** Povest. K 2.—.
Dostojevski, **Igralec.** Roman. K 160.
Čajkovski, **Kirdžali.** Podonavska povest K 160.
Alešovec, **Vojska na Turškem.** K —72.
Staska, **Večna luč.** Novela. K —20.
Majar, **Odkritje Amerike.** K 2.—.
Vstaja **Škenderbegova.** Zgodovinska povest, K —60, vez. K —80.
Malavašič, **Oče naš.** Povest. K 150.
Senoa, **Zlatarjevo zlato.** Zgod. povest. K 180.
Remec, **Veliki punt.** Kmečka zgodba iz 18. stoletja. K 160.
Verne, **Pet tednov v zrakoplovu.** vez. K 380.
Coper, **Vohun.** Roman. K 160.
Brezovnik, **Šaljivi Slovencev.** K 150.
Leutemann-Pavlin, **Zoologjski atlant** z 255 slikami, vez. K 6.—.
Murnik, **Navihanci.** Okrogle povesti in prizori. K 250, vez. K 350.
Murnik, **Jari junaki.** Humoreske. K 250, vez. K 350.
" **Znanci.** Povesti in orisi K 2.—, vez. K 3.—.
Dimnik, **Avstrijski junaki.** K 150.
Marryat, **Morski razbojnik.** K 260, vez. K 370.

Dramatični spisi.

Za jednake vloge:

Zbirka ljudskih iger, vsak zvezek K —80.
II. zvezek: **Vedeževalka.** — **Kmet Herod.** — **Župan Sardanski.** — **Jeza nad petelinom in kes.**
III. zvezek: **Milni pod zemljo.** — **Sanje.** — **Sv. Neža.**
V. in VI. zvezek: **García Moreno.** — **Krčmar pri zvitem rogu.** — **Sv. Čita.** — **Kukavica.** — **modra ptica ali boj za doto.** — **Pri gospodi.** — **Čevljar.** — **Kmet in fotograf.** — **Kovačev študent.**
VII. in VIII. zvezek: **Sinovo maščevanje ali spoštuj očeta.** — **Za letovišče.** — **Občinski tepček.** — **Dve materi.** — **Nežka iz Bleda.** — **Najdena luči.**
IX. zvezek: **Na Betlehemskih poljanah.** — **Kazen ne izostane.** — **Očetova kletva.** — **Čašica kave.**
X. zvezek: **Fernando.** — **Rdeči nosovi.** — **Zdaj gre nem, zdaj tja.** — **Poštna skrivnost ali začarano pismo.** — **Strahovi.**
XI. zvezek: **Večna mladost in večna lepota.** — **Repoštev.** — **Prepirljiva soseda ali boljša je kratka sprava kot dolga pravda.**
XII. zvezek: **Izguljemi sin.** — **V ječi.** — **Pastirci in kralji.** — **Ljudmila.** — **Planšarica.**
XIII. zvezek: **Vestalka.** — **Smrt Marije Device.** — **Marijin otrok.**
XIV. zvezek: **Junaška deklica.** — **Devica orleanska.** — **Sv. Boštjan.** — **Materin blagoslov.**
XV. zvezek: **Fabiola in Neža.** — **Turki pred Dunajem.**
XVI. zvezek: **Mojstra Križnika božični večer.** — **Svoje-glavna Minka.**
XVII. zvezek: **Dimež.** — **strah krajske dežele.** — **Oh ta Polona!** — **Prisiljen stan je zaničevan.**
Sardenko, **Slovenska apostola.** Zgod. igra. K 120.
Mater **Dolorosa.** K 1.—.
Za **križ in svobodo.** K —50, 5 izv. ali več po K —35.
Veseloigre in šaljivi prizori za moške in ženske vloge K 1.—.

Mladinski spisi.

Slov. A B C v podobah. K —80, kart. K 120.
Robinson starši. Povest s podobami za otroke K 140.
Hitra voznja po železnici. Povest s podobami za otroke K 160.
Našim malim. Vzgojne slike iz sv. pisma K —90.
V zverinjaku. Knjiga s podobami za otroke K —90.
Palčki Poljanci. Knjiga s podobami za otroke K 360.
Tuckovi mladi umetniki. Knjiga za slikanje dopisnic.
I. Mladi umetniki. — II. Otroški vtrec. — III. Za kratek čas. — IV. Zaklad za otroke, po K 1.—.
Médri Janko. Knjiga s podobami za otroke, vez. K 240.
Metulji v podobah. K —80.
Hrošči in žuželke v podobah. K —80.
Planinske cvetke v podobah. K —80.
Vrtec. Časopis s podobami za slovensko mladino, vsak letnik vez. K 4.—. Dobe se še sledeči letniki: 1906 do 1910.
Angelček. Otrokom prijatelj, učitelj in voditelj: vsak letnik vez. K 1.—. Dobe se še sledeči letniki: 1895 do 1899, 1901 do 1910.
Spillmanove povesti. Vsak zvezek K —40, vez. K —60.
I. Ljubite svoje sovražnike. — 2. Maron, krščanski deček iz Libanona. — 3. Marijina otroka. — 4. Praški Judek. — 6. Arumugam. — 10. Zvesti sin. — 11. Rdeča in bela vrtnica. — 15. Angelj sužnjev.
Vsak zvezek K —60, vez. K —80:
5 Ujetnik morskoga roparja. — 7. Sultanovi sužnji. — 8. Tri indijske povesti. — 9. Kraljičin nečak. — 12. Korejska brata. — 13. Boj in zmaga. — 14. Prisega huronskega glavarja. — 16. Zlatokopi. — 17. Prvič med Indijanci. — 18. Preganjanje indijskih misijonarjev. — 19. Mlada mornarja.
Slapšak, **Dedek je pravil ...** Pravljičice. K 120, vez. K 160.
Križ, **Obnovljeni vrtec.** Mladinska knjiga s podobami, vez. K 3.—.
Peter Barbarič. Vzoren hrv. mladenič, vzor slovenskim mladeničem. K 1.—, vez. K 150.
Mličinski, **Pravljičje.** vez. K 4.—.
Burnett, **Mali lord.** K 160, vez. K 260.
Kragelj, **Ilijada.** Povest slovenski mladini. K 140.

Ravnokar izšlo: **Gospodinjstvo.** Šolam in gospodinjam sestavila S. M. Lidvina Purgaj, voditeljica Gospodinjske šole v Ljubljani. — Cena za vezano knjigo K 280. Več v posebnem oglasu.

Državni zbor.

Draginjski pododsek

za živila je zboroval dne 27. oktobra tek. leta. Socialno demokratični poslanec Schlinger je poročal o predlogih poslancev Nemca, Fresla, Adlerja in drugov za odpravo draginje pri živilih. Glede na te predloge je stavil štiri navrote: 1. Da se prepreči draginja mleka, naj napravi država v obližju velikih mest in industrijskih krajev državna mlekarska gospodarstva, v katerih bi se redile krave zgolj z ozirom na pridobivanje mleka.

2. Vlada naj stopi v dogovor z ogrsko vlado v svrhu odprave carine za žito, sočivje in krmila glede na člen 8. zakona o colnini z ozirom na letošnji slabo letino. Dokler se pa ti dogovori ne izvrše, naj vlada v tujini nakupi žita in vpoštevajo samo tisto colnino, katero je treba plačati za ogrsko polovico in žito ljudstvu nabavne stroške prodaja.

3. Da se zabrani podraženje krompirja, naj državni zbor takoj sklene spremembo zakona o obdačenju zganja in sicer v tem oziru, da bi se odpravile vse bonifikacije in premije izdelovalcem špirta. — Vlada naj krompir v krajih, kjer ga je dobiti po nižjih cenah, pokupi in po državnih železnicah brezplačno prevažuje in potrebnim odaja za lastne stroške.

4. Vlada se pozivlja že sedaj, da pri obravnava glede colnine, ki se bo določila po letu 1917., skrbi, da se ne bode naložila nikaka colnina na žito, krmila, živino, meso, železo, sladkor in kavo.

O prvem predlogu se je v pododseku razpravljalo. Agrarni zastopniki so povdarjali, da bi naprava taci naprav nič ne pomagala. Državna uprava je povsod draga. Koliko bi nastavili uradnikov! Tudi je nevarnost, ako bi veliko krav držali samo za izmolžo, da bi te krave ne ostale zdrave. Dokazano je, da v gospodarstvih, kjer se drže krave za izmolžo, ni za zdravje najboljše. Krave so pogostokrat jetične. In mleko od taci krav seveda ni najboljše.

Pri glasovanju ta predlog ni obveljal. Glede vpeljave žita iz drugih držav brez colnine so agrarni zastopniki bili mnenja, da z ozirom na letošnje slabo letino res kaže odpraviti colnino vsaj na koruzo in na vsa krmila. Ravno v Rumuniji je bila letos jako dobra letina za koruzo. In ako se odpravi colnina, ki je določena na 4 K za 100 kg, potem bode gotovo naše ubožno ljudstvo za ta znesek koruzo ceneje dobilo. O nadaljnjih predlogih se bode šele po prihodnjem tednu obravnavalo, ker ne bode prihodnji teden zasedan.

Draginjski odsek.

Sprejela se je resolucija poslanca grofa Lasockija, naj se deželni vladam naroča, naj ne zahtevajo v vseh slučajih za podelitev mesarske in pekarske obrti dokaza sposobnosti; kruh zna vsaka ženska peči. Sedaj se dostikrat zgodi, da mora ženska, ki speče v soboto nekaj hlebov kruha, da ga proda, kazni plačati, ker nima obrtne pravice. Obrtne pravice pa ne dobi, ker nima spričevala, da se je pekarske obrti izučila.

Nadaljevala se je razprava o kartelih. Poslanec Gloeckner je predlagal v imenu pododseka: Vlada naj vpliva na kartel sladkornih tovarn, da zniža cene za sladkor. Dokler se pa to ne doseže, naj se odpravi prepoved vpeljave saharina.

Vladni zastopnik je povdarjal, da ne gre kar tako dovoliti uvoz saharina. Za Češko je sladkorna obrt silno važna. Ona daje zaslužka kmetovalcu, delavcu, železnici in trgovcu. Saharin, ki ima 500krat več sladkobe kakor sladkor, nima nikakršne redilne vrednosti, ampak grenkobo le zakrije; iz zdravstvenih ozirov bi bil saharin škodljiv. Tudi bi se enostransko brez sporazuma z Ogrsko dovolitev za vpeljavo saharina ne mogla dati. Pač bi se pa vlada ne upirala temu, da se dovoli Rusiji večjo množino sladkorja vpeljati, kakor znaša kontingent.

V razpravi se je pokazalo, da je postal sladkor špekulacijsko sredstvo. Neka tvrdka je letos zaslužila pri špekulaciji s sladkorjem 17 milijonov K. Sladkor je postal predmet za borzo. Saharin skrivaj uvažujejo zlasti na Češkem in to je jako dobičkanosno. Če se govori, da saharin ni zdrav: v kavi, v špirtu je tudi veliko strupa in vendar se ta živila rabijo. V Švici se saharin rabi in vendar ni slišati, da bi imelo to slabe posledice. Ta predlog je bil sprejet in obenem se sprejme resolucija, da se dovoli Rusiji večji kontingent sladkorja. Za referenta se določi poslanec Jerzabek.

Občinske volitve v Belgiji.

V evropskem časopisju se pojavljajo že nekaj časa poročila o fulminantnem porazu, ki so ga doživeli belgijski katoliki pri občinskih volitvah. Reuterjeva agentura je oskrbela angleške liste s kratko, a značilno brzojavko, da je uspeh protiklerikalcev velikanski in da je resno ogrožena vlada, ki ima v zbornici le malenkostno večino. »Agence Havas« je razširila enako vest, samo da je pridala številke o izidu volitev v Bruselju. Kot da bi bil Bruselj Belgija! In po nemškem, švicarskem in angleškem časopisju se je vlekla enaka vest: Belgija se je zapisala protiklerikalcem. Svetovne agenture so zopet izvedle veliko hipnozo, ki so ji podlegli tudi številni katoliški listi. Kritičnega duha in mirnega razmišljanja, kakor kaže, ni več mnogo v evropskem časnikarskem svetu, — nepregledano se sprejme vse za dobro in ponuja bralcu, naj bo še tako površno in nepopolno. Liberalno-socialistični blok je priporil v nekaterih mestih par sedežev katolikov in to je zadostovalo raznim senzaciji željnim časnikarjem, da so napovedali svetu padec katoliške vlade in razkričali, da se nagiba k liberalnemu bloku zadnja dežela v Evropi, ki ima izrecno katoliško vlado.

V Belgiji sami pa, kjer se je tudi večina karteliranih svobodomiselnih listov udala zmagoslavju vpitju, je vendar še nekaj mislečih liberalcev, ki s samimi senzacijnimi brzojavkami niso zadovoljni in ki premotrivajo položaj resnejše. Tako n. pr. liberalni list »Journal de Liège« in »Matin« v Antwerpen. Oba lista povdarjata, da so katoliki izgubili nekaj mandatov, a pridobili na številu glasov, v kolikor gre pri tem za velika mesta, ki jih prostozidarske agenture uporabljajo kot »dokaz liberalno-socialistične zmage«. — Vsak bralec se bo vprašal, kako je to mogoče. Odgovor je lahek: Občinske volitve v Belgiji se vrše po drugačnem volilnem sistemu, kot pa politične volitve. Proporca je pri občinskih volitvah v veljavi; kjer se najmanj tri stranke bore za mandate, velja proporca samo za dve kandidatni listi, a tretja ne pride v poštev. Vsled skupne liste liberalcev in socialistov je nastal nov položaj, v katerem je kat. manjšina izgubila one mandate v katoliških mestih, ki jih je prej pridobila pri treh ločenih kandidatnih listah, katoliških, liberalnih in socialnodemokratskih. Katoliki niso izgubili kake večine; bili so, kar hočemo dokazati, napredujoča manjšina, ki je število oddanih glasov znatno pomnožila. In ker se pri političnih volitvah glasovi štejejo na podlagi splošne proporce, imajo katoliki pri teh volitvah pričakovati vsled pridobitve novih množic volilcev lepe uspehe. Napredek za par sto glasov ima pri političnih volitvah ves drugačen pomen, kot pri občinskih volitvah, pomenja za katolike pridobitev novih mandatov namesto izgubljenih sedežev v občinskem svetu.

V Bruselju je bilo leta 1907 pri zadnjih municipalnih volitvah oddanih ločeno za liberalce 17.635 glasov, za socialiste 9585 in za katolike 11.163 glasov. Pri sedanjih občinskih volitvah so dobili katoliki 13.186 glasov, torej nad 2000 glasov več. Kartelirani liberalci in socialisti so dobili 25.227 glasov, torej 2000 glasov manj kot pred leti. Poročila svetovnih agentur bi bila časnikarsko informativnega značaja, ako bi prinesla tudi številke iz l. 1907 in bi zato lahko opustila »informacijo«, da razpolaga vlada samo z večino par glasov v državnem zboru.

Oglejmo pa si drugo liberalno zmago v Gentu! Liberalci in socialisti, ki so leta 1907 oddali ločeno 25.842 glasov, so to pot oddali le še 24.637 glasov, torej 1200 manj. Katoliki so pa leta 1907 dobili 12.731 glasov, a sedaj 14.538 glasov oziroma 1800 glasov več! Kljub temu so vsled kuriozne volilne pravice izgubili nekaj sedežev v občinskem svetu. »V drugih mestih, kjer je nastopil kartel, se more,« tako piše omenjeni list v Lüttichu, »opazati isto.« Z drugimi besedami se to pravi, da napredujejo katoliki tudi v mestih, kjer so slučajno vsled volilnega sistema, ki je potreben reforme, izgubili nekaj sedežev. Zato ni nobenega povoda, govoriti o kaki liberalni zmagi, ako pri zvišanem številu volilnih upravičencev in volilni dolžnosti liberalci in socialisti izgube na številu glasov, katoliki pa pridobe. Še manj povoda pa je, govoriti o odstopu vlade. Legislativne volitve bodo pokazale, kaj pomenja napredek katolicanov za katoliško vlado, ker pride pri teh volitvah ta napredek do izraza v novih pridobljenih mandatih.

Neoporečno je nadalje, da so katoliki v Belgiji v manjših mestih in na deželi ojačili svoje pozicije. Tu niso le

pomnožili števila svojih volilcev, temveč so pomnožili tudi svoje sedeže v občinskih svetih. Več kot 300 občin je, ki so jih odvzeli katoličani karteliranim liberalcem in socialistom, oziroma v katerih so katoličani pridobili novih občinskih svetnikov. Pri tem se mora pomisliti, da se boj za občine ni morebiti vršil na kakem gospodarskem programu, kot bi to moralo biti, temveč na podlagi šolskega zakona in boja za šolo, kakor so liberalci in socialisti sami priznali v svojih zmagoslavjih spetih. Ker pa se bodo legislativne volitve vršile na enaki podlagi, pri čemur bo gotovo stopil še bolj v ospredje boj za šolo, obstaja zanesljiv povod, pričakovati teh volitev z vso gotovostjo. Katoliška pozicija ni postala slabejša, kartel ji ni škodoval in ji tudi ne bo.

To trditev se more izreči z vso energijo, kajti krije se s končno sodbo liberalnega »Journala de Liège«, ki piše:

»Kartel liberalcev in socialistov more imeti pogubne posledice pri volitvah, pri katerih je uveljavljen proporcionalni sistem, še bolj pa pri legislativnih volitvah, ne oziraje se na principelne ugovore, ki se pojavljajo proti njemu in ki ne pripadajo k najmanjšim vzrokom.«

»Matin«, tudi liberalni belgijski list, piše:

»Kartel je dal katolicanom dobro agitacijsko snov, ki jo bodo za prihodnje volitve še izkoristili. Pri teh zna 25.000 novih katoliških glasov imeti resne posledice.«

Pristavljamo še, da so katoliki skupno napredovali za 80.000 glasov in da so celokupno napredovali tudi za število sedežev v občinskem svetu. Belgijski katoliki torej lahko mirno gledajo v bodočnost.

ŽIMA
morska trava, peresa za pohištvo kakor tudi vsi tozadevni predmeti se dobe pri Štefanu Nagy, trgovina z železnico, Ljubljana Vodnikov trg, št. 5. 2e21

Stalni krajevni agenti
zmožni nemščine se sprejmejo ali pa nastavijo s stalno plačo za prodajanje dovoljenih srečk v Avstro-Ogrski. Poudbe pod »Merkur«, Brno, Neugasse 20.

Oglejte si veliko zalogo koles z originalno znamko

„PUCH 1911“

pri Fr. Čudnu trgovcu v Ljubljani

Prešernova ulica, samo nasproti franciskanske cerkve. Raznih znamk kolesa od 110 K naprej vedno v zalogi. Zaloga šivalnih strojev: Singer, Ringschiff. Ponk za strojno vezenje gratis.

Edino zastopstvo za Kranjsko!
Ceniki zastoj, poštine prosto. — Ceniki zastoj, poštine prosto.

ANTON ŠARC, Ljubljana.

Izdelovanje perila, pralnica in svetloikalnica na električen obrat, priporoča zelo dobro in solidno izdelano perilo po nizkih cenah.

Opreme za neveste!

Perilo za deklice in dečke, za otroke, platno šifon, švicarske vezene, se kupi zelo ugodno, rjuhe, brisalke, prte, prtice, nogovice, maje.

Tetra-perilo

za gospode in gospe. Kdor trpi na prehladu reumatizmu, trganju in ishiji, naj le to perilo nosi, ta poskušnja bode vsacega zadovoljila.

Vzorci so vsakega u na razpolago.

Naznanilo.

Naznanjam slavnemu občinstvu iz Ljubljane in okolice, da **ostanem gostilna Dolničar v Smartnem ob Savi čez zimo zaprta.**

Priznana močna, lahka tekoča solidna in neprekosljiva so 866 „Kinta“ -kolesa. Najboljše jamstvo. Ilustrovani ceniki brezplačno. R. Camernik, Ljubljana, Dumaška c. 9. Špecialna trgovina s kolesi in posameznimi deli. Izposojevanje koles.

Proda se ali pa da v najem hiša z gostilno
v Ljubljani
z vsemi pritliklinami. — Odda se tudi velika zračna klet blizu Ljubljane. — Naslov pove upravništvo „Slovenca“ 3068

Priporočamo
drože (kvas) iz drožarne Josipa Košmer
Ljubljana, Frančišk. ulica št. 8.
Izborno blago! Točna postrežba.
Zahtevajte drože v prid »Slov. traže«

Proda se radi selitve skoro popolnoma nov eleganten **pianino** s tremi pedali. Vprašanja naj se blagovolijo pošiljati pod šifro 100 poste restanta 3257 Škofja Loka.

Mlajši trgovski pomočnik
mešane stroke, z dobrimi spričevali išče primerne službe, najrajše kje na deželi. — Naslov pove uprava „Slovenca“.